

Vedlegg: høringsinnspill

1. Høringsinnspill fra KSAT
2. Høringsinnspill fra Mattilsynet
3. Høringsinnspill fra Kystverket
4. Høringsinnspill fra Avinor
5. Høringsinnspill fra avdeling videregående ved Longyearbyen skole
6. Høringsinnspill fra Sysselmesteren
7. Høringsinnspill fra Hurtigruten Svalbard
8. Høringsinnspill fra Visit Svalbard
9. Høringsinnspill fra Posten Bring
10. Høringsinnspill fra Materiallageret
11. Høringsinnspill fra Kings Bay og Norsk Polarinstitutt
12. Høringsinnspill fra Justis- og beredskapsdepartementet v/Polaravdelingen
13. Høringsinnspill fra LO
14. Høringsinnspill fra Store Norske
15. Høringsinnspill fra UNIS

Til: Longyearbyen Lokalstyre (LL), høringsinnspill fra KSAT til sak 2021/522.

Høringsinnspill til Strategisk næringsplan

Kongsberg Satellite Services AS (KSAT) Svalbard (SvalSat) viser til Longyearbyen Lokalstyre (LL) sak 2021/522, og tilhørende forslag til LLs Strategisk næringsplan 2026-2030 (heretter kalt plan/planen). Nedenfor følger KSAT Svalbard sine høringsinnspill.

Om føringer fra Svalbardmeldingen

Svalbardmeldingen (Meld. St. 26, 2023 –2024) synliggjør at næringsaktivitet er et virkemiddel for å understøtte de svalbardpolitiske målene. En rød tråd i planen kan være å få frem hva den offentlige myndigheten LL skal gjøre innenfor sine ansvarsområder for å understøtte og styrke næringsaktivitet som et virkemiddel. SvalSat arbeider gjennomgående for å støtte opp under de svalbardpolitiske målene, og har en avhengighet til at LL leverer gode og forutsigbare tjenester innen blant annet oppvekst, vei og byggesknader. Dette er av høy viktighet for vår næringsvirksomhet.

Henvisningen til Svalbardmeldingen øverst på side 8 i planen virker ikke fullt ut å ivareta det Svalbardmeldingen legger opp til innenfor planområdene. Eksempelvis fra Svalbardmeldingen:

- *«Gjennom Stortingets behandling av denne meldingen ble det lagt til rette for en fortsatt utvikling innen eksisterende virksomhet ... samt for en bred og variert næringsaktivitet fortrinnsvis med helårige og stabile arbeidsplasser».*
- *«Bevaring av villmarksnaturen på Svalbard er resultatet av en langsiktig politikk og effektive tiltak. I verneområdene er naturinngrep i utgangspunktet ikke tillatt. Svalbardmiljøloven § 56 slår fast at bosetting og næringsvirksomhet som hovedregel skal lokaliseres til planområdene».*
- *«I dag leveres kraft fra dieselaggregater, samtidig som det er lagt opp til at fornybar energi skal fases inn raskest mulig».*

Svalbardmelding synliggjør at det er i planområdene det legges opp til naturinngrep med fast bosetting, næringsvirksomhet og fornybar energi. SvalSat støtter målet om en bærekraftig samfunnsomstilling, som også er viktig næringsvirksomhet. Dette bør tydeliggjøres i planen.

Om LL i planen

Det er positivt at LL skal iverksette interne prosesser for å blant annet øke botid for egne ansatte, intern kompetanseheving og bruk av AI for å effektivisere egne tjenester.

Det er av høy viktighet at LL fremhever lokale anskaffelser og lokal beredskap i planen. Det er sentralt for eksisterende næringsvirksomhet og for vår beredskap i Longyearbyen, i dag og for fremtiden.

Det er positivt at LL legger opp til innsats på områder som er utenfor LL sine ansvarsområder. Men dette må ikke gå på bekostning i LL sine primæroppgaver, som vi har sterk avhengighet til. Det

anbefales at det i endelig plan tydeliggjøres hva som er innenfor LL sine ansvarsområder, og hva som er utenfor. Når eksempelvis noe er utenfor LL sine ansvarsområder så vil det være vanskelig til umulig for LL å «sikre» (som brukes i høringsforslaget), og da kan heller «arbeide for» anvendes.

Kan det være hensiktsmessig at mye av innsatsen det legges opp til i planen, som er utenfor LL sine ansvarsområder, kunne vært lagt inn i en LL-kommunikasjonsplan for påvirkning av nasjonale og lokale aktører til det beste for næringslivet?

Andre kommentarer/spørsmål/presiseringer/avklaringer fra SvalSat

- Planen er ikke forankret av/gjennom SvalSat, og SvalSat er ikke forpliktet til å følge den.
- På side 14 må teksten om KSAT endres fordi Staten har indirekte eierskap i KSAT, og ikke (direkte) andeler.
- På side 18 må teksten om KSAT endres. Nå står det «*KSAT planlegger dessuten å bygge et solkraftverk som del av den ønskede utvidelsen av anlegget på Platåberget*». Det bør endres til *KSAT har ambisjoner om å bygge et solkraftverk som en del av utvidelsen av anlegget på Platåberget*.
- SvalSat forstår ikke hensikten med følgende del av «Familiesamfunn» definisjonen: «*Siden Svalbard ikke er et livsløpssamfunn, er det få storfamilier. Da kan det være naturlig å bruke et utvidet familiebegrep, der familien kan inkludere personer med en nær relasjon, men som ikke nødvendigvis er i slekt*». Anbefales slettet.
- Hele delen om «Testinasjon Svalbard» kan vurderes slettet. Ser ikke relevansen.
- På side 19 står det at «*Ansvar for infrastrukturen i Longyearbyen er delt mellom Longyearbyen lokalstyre og Staten (gjennom Store Norske)*». Det stemmer ikke, eksempelvis tilhører flyplassen Avinor Svalbard og det er andre eiere av elektronisk kommunikasjon.
- Det etableres en (1) ny sjøfiberkabel, og ikke to. Nevner også at sjøfiber er kritisk for det norske familiesamfunnet og næringsvirksomhet i Longyearbyen.
- På side 22 bør teksten om SvalSat skrives om, forslag: *KSAT Svalbard (SvalSat) er verdens største bakkestasjon for kommunikasjon med satellitter i polarbane*.
- På side 40, hva er relevansen av delsetningen «*selv om inntektene i hovedsak hentes fra utsiden av Svalbard*»? Kan ikke det samme sies om reiselivsnæringen? Anbefales slettet.
- På side 40 bør andre og tredje avsnitt skrives om. Forslag følger:

Svalbard har en ideell geografisk plassering for utforskning av atmosfæren og satellittkommunikasjon, og romvirksomhet på Svalbards er en strategisk satsing fra statlig hold.

Som følge av dette, er Svalbard verdensledende på polarforskning og huser store aktører innen satellitt- og romteknologi. Romvirksomhet og telekom er lønnsomme næringer som gir høy skatteinntekt til staten, og i tillegg har de stor betydning for samfunnssikkerheten.

En treffende plan vil være et godt styringsverktøy for LL til å sikre forutsigbarhet innenfor LL sine ansvarsområder, og for hvilke områder LL bør påvirke ulike eksterne aktører. SvalSat ser frem til å lese den endelige planen, og god dialog med LL fremover.

Men vennlig hilsen,

Ole Kokvik

Director KSAT Svalbard

LONGYEARBYEN LOKALSTYRE

Postboks 350

9171 LONGYEARBYEN

Deres ref:

Vår ref: 2026/110885

Dato: 11.05.2026

INNSPILL TIL HØRING AV STRATEGISK NÆRINGSPLAN LONGYEARBYEN LOKALSTYRE

Vi viser til høring om strategisk næringsplan. Fristen for å gi innspill er 21. mai 2026.

Mattilsynets rolle

Mattilsynet er statlig sektormyndighet for områdene planter, helse og velferd hos fisk og dyr, mat og drikkevann. Som høringsinstans har vi i oppgave å bidra til å ivareta nasjonale og regionale interesser innenfor våre forvaltningsområder.

Saken gjelder

I henhold til planstrategien til Longyearbyen lokalstyre, skal strategisk næringsplan revideres en gang per valgperiode. Dette er en temaplan som fungerer som et styringsdokument for næringspolitikk. Longyearbyen lokalstyre har ansvaret for den strategiske næringsplanen, og næringslivet skal involveres.

Målgruppen for planen er bransjeorganisasjoner i næringslivet, offentlige og private virksomheter med virksomhetsadresse i Longyearbyen, statlig eide virksomheter som hører hjemme på Svalbard, statlig forvaltning med ansvar for Svalbard, samt Longyearbyen lokalstyre og administrasjonen.

Mattilsynets innspill

Mattilsynet er en statlig etat med forvaltningsansvar for Svalbard. Vi fører tilsyn på Svalbard med hjemmel i matloven. På fastlandet fører vi tilsyn etter drikkevannsforskriften. Denne

forskriften gjelder ikke på Svalbard. På sikt er det planer om å innlemme drikkevannsforskriften på Svalbard.

Mattilsynet gir vanligvis ikke innspill til strategier for næringspolitikk. Vi velger likevel å gi et kort innspill.

Det beskrives at det de siste årene har vært spesielt utfordrende med drikkevannsforsyningen i Longyearbyen. Mattilsynet kjenner godt til utfordringene til Longyearbyen vannverk, og dette er noe vi har fokus på. Trygt helsemessig drikkevann er viktig, og noe som alle skal ha, også befolkningen i Longyearbyen. Godt drikkevann er også viktig for næringslivet.

I den strategiske næringsplanen står det at lokalstyre har bedt administrasjonen om å lage en samlet oversikt over investeringer som må gjøres de neste 10 til 15 årene. Dette gjelder ikke bare drikkevannsforsyning, men også annen infrastruktur som har et betydelig vedlikeholdsetterslep.

For å vedlikeholde og oppgradere drikkevannsforsyningen er det viktig å ha en god hovedplan for vann og avløp. Longyearbyen lokalstyre har en planstrategi for perioden 2024 – 2027, der hovedplanen for vann og avløp 2019 – 2028 skal revideres. Drikkevannspå problemene i Longyearbyen har blitt verre de siste årene, og det er nødvendig med betydelige investeringer. Det er fornuftig å se hovedplanen i sammenheng med ønsket om en samlet oversikt over investeringene som må gjøres de neste 10 – 15 årene.

Med hilsen

Mattilsynet, tilsynet

Øivind Fossli
seniorinspektør

Ivar Eiken
avdelingsleder

Dokumentet er godkjent elektronisk / This document has been electronically approved

Kopi til:

SYSSELMESTEREN PÅ SVALBARD

KYSTVERKET

Longyearbyen lokalstyre
Postboks 350
9171 Longyearbyen

Deres ref.:
2021/522- 310-234

Vår ref.:
2025/4023-4

Arkiv nr

Saksbehandler:
Jan Olsen

Dato:
20.05.2026

Uttalelse fra Kystverket - Strategisk næringsplan for Longyearbyen 2026-2030 - Longyearbyen - Svalbard

Det vises til brev datert 24. april 2026 om hørings og offentlig ettersyn av overnevnte plan. Formålet med planarbeidet er å sette retning og rammer for det lokale næringsarbeidet for å bidra til å rigge Longyearbyen for fremtiden og sikre nødvendig forutsigbarhet for lokalt næringsliv.

Kystverkets rolle

Kystverket er en nasjonal etat for kystforvaltning, sjøsikkerhet og beredskap mot akutt forurensning. Kystverket ligger under Nærings- og fiskeridepartementet.

Et velfungerende sjøtransportssystem bestående av farleder, havner og havneterminaler er svært viktig for næringsutvikling langs kysten. Det er også viktig for at norske bedrifter skal kunne ta del i større handels- og produksjonsnettverk og for persontransport. I tillegg er sjøveien av sentral sikkerhetspolitisk betydning og muliggjør beredskap og forsvarsevne.

For Svalbard

Kystverket har også ansvar for sjøsikkerhet, beredskap og farvannsforvaltning på Svalbard, og jobber for å sikre trygg og miljømessig forsvarlig aktivitet i arktiske farvann. Lostjeneste, navigasjonsinfrastruktur, overvåking av skipstrafikk og beredskap mot akutt forurensning er viktige elementer for å ivareta sikkerheten til sjøfarende og beskyttelse av et sårbart miljø.

Longyearbyen er hovedknutepunkt for sjøtrafikken på Svalbard. Her er Kystverket til stede gjennom [lostjenesten](#).

Med våre ressurser bidrar Kystverket også til beredskap og håndtering av hendelser som grunnstøtinger eller [akutt forurensning](#), og er slik en del av den samlede miljø- og samfunnssikkerheten på øygruppen.

Den økende aktiviteten i nordområdene har gjort Kystverkets oppmerksomhet på Svalbard større. Vår tilstedeværelse har sikkerhet og framkommelighet på sjøen, miljøberedskap og norsk myndighetsutøvelse i nordområdene, som formål. Kystverket vil bidra til å trygge

Sentral postadresse: Kystverket, postboks 1502,
6025 ÅLESUND

Telefon: 07847
E-post: post@kystverket.no
Internett: <https://kystverket.no>

Org.Nr.: 874783242
Bankgiro: 7694 05 06766

næringsvirksomhet, forskning og transport på Svalbard, og der igjennom stabil drift av lokalsamfunnet i Longyearbyen.

Kystverket har veiledning og informasjon på våre [nettsider](#).

Aktuelle føringer

Kommuner skal i sin planlegging legge nasjonale og regionale forventninger til grunn. Det følger av [Nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging 2023-2027](#) at «*det legges til rette for videre utvikling av havner og sjøtransport, og lokalisering og nødvendige arealer vurderes i et regionalt perspektiv*». Det fremgår videre at: «*Næringslivet er avhengig av god infrastruktur og effektive logistikknutepunkter, som godsterminaler, farleder for skipstrafikken og havner*».

Det følger av [statlige planretningslinjer for arealbruk og mobilitet](#) at: «*Effektiv og sikker trafikkavvikling og god framkommelighet for godstransport skal ivaretas i planleggingen*». Videre følger det at: «*Behovet for terminalfunksjoner og godshåndtering mellom jernbane, havn og vei må inngå i den helhetlige planleggingen*».

Disse føringene legges til grunn i de følgende vurderingene.

Kystverkets uttalelse

Maritim virksomhet, bruk av sjøen og sjørettede landarealer til transport, næringsvirksomhet og fritidsbruk har en naturlig plass i samfunnsplanlegging. For slike aktiviteter er det viktig at næringssplanen blir fremtidsrettet og gir premisser for avklaring av arealbruk på sjø og land.

Det er viktig at lokalstyret ser sjøtransport og bruk av sjøarealer i sammenheng med eksisterende og fremtidige nærings- og industriarealer, veier, bolig- og sentrumsområder mv. Alle vekstnæringer trenger velfungerende logistikk-løsninger, gode arealer og et godt samspill med omgivelsene.

Generelt vil vi minne om at maritime aktiviteter er en vesentlig del av næringslivet på Svalbard og Longyearbyen, og god tilrettelegging fra lokale myndigheter kan derfor være avgjørende for både etablering av nye virksomheter og utvikling av allerede eksisterende bedrifter.

Vi anbefaler at Lokalstyret i planleggingsfasen benytter seg av Kystverkets karttjeneste [Kystinfo](#). Her finnes sjøkart og andre sjørelaterte opplysninger. Informasjon om hvor fartøy av en viss størrelse ferdes, antall fartøy mv. er tilgjengelig gjennom tjenesten [Kystdatahuset](#).

Se også vår uttalelse til Strategisk havneplan for Longyearbyen, datert 2. mars 2026.

Med hilsen

Ruben Alseth
avdelingsleder

Jan Olsen
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent

Eksterne kopimottakere:

SYSSELMESTEREN PÅ SVALBARD

Postboks 633

9171

LONGYEARBYEN

Longyearbyen lokalstyre
Postboks 350
9171 LONGYEARBYEN

Vår ref.
19/01898-98

Vår dato:
20.05.2026

Deres ref.
2021/522- 310-234

Deres dato:
24.04.2026

Vår saksbehandler:
Einar K Merli - 976 51 687

Longyearbyen lokalstyre - Arealplaner - Høring - Strategisk næringsplan 2026-2030 - Uttalelse fra Avinor

Vi viser til henvendelse, datert 24.04.2026, vedrørende høring av Strategisk næringsplan for Longyearbyen 2026-2030.

1. Innledning

Avinor, Svalbard lufthavn AS viser til forslag til Strategisk næringsplan for Longyearbyen, og vil med dette gi innspill som høringspart.

Svalbard lufthavn er en helt sentral del av infrastrukturen som Longyearbyen og øvrige deler av Svalbardsamfunnet er avhengig av. Svalbard lufthavn er ikke bare et transporttilbud, men en forutsetning for bosetting, næringsaktivitet, beredskap og suverenitetshevdelse på Svalbard. Flyplassen er avgjørende for persontransport, logistikk og forsyning, samt for håndtering av medisinske transporter, beredskapssituasjoner og krisehendelser. I praksis utgjør lufthavnen en del av grunnmuren for hele samfunnsfunksjonen i Longyearbyen.

En tydeligere forankring av lufthavnen som kritisk infrastruktur i planen vil også være viktig for å underbygge kommende behov for investeringer og oppgraderinger. Dette gjelder blant annet:

- sikring og videreutvikling av rullebanen, herunder håndtering av utfordringer knyttet til permafrost og klimaendringer,
- oppgradering og tilpasning av bygningsmasse,
- utvikling av teknisk infrastruktur og støttefunksjoner som er nødvendige for stabil og sikker drift over tid.

I lys av den pågående og planlagte transformasjonen av Longyearbyen, mener Svalbard lufthavn at det er viktig at flyplassens rolle inngår tydeligere i det samlede prioriterings- og beslutningsgrunnlaget. Dette vil bidra til å sikre at nødvendige tiltak ved lufthavnen vurderes i riktig sammenheng med øvrige investeringer i kritisk infrastruktur.

Svalbard lufthavn anbefaler derfor at planens omtale av transport og infrastruktur i større grad reflekterer lufthavnens særskilte betydning, både som daglig samfunnsfunksjon og som en sentral del av Longyearbyens samlede beredskap og robusthet.

2. Merknad - vannforsyning og slokkevann ved Svalbard lufthavn

Forslag til Strategisk næringsplan for Longyearbyen 2026–2030 peker på vannforsyning som en gjennomgående utfordring for lokalsamfunnet. Svalbard lufthavn deler denne utfordringen, men har i tillegg særskilte og skjerpede krav knyttet til flyplassens funksjon som kritisk infrastruktur og beredskapsobjekt.

For lufthavnen gjelder utfordringene både vannkvalitet (drikkevann) og – mer kritisk – vannmengde og vanntrykk for slokkevann. Flyplassen er underlagt strenge krav til brann- og redningstjeneste, herunder tilgjengelig slokkevann for håndtering av luftfartsulykker og andre hendelser. Det stilles også krav om tilstrekkelig slokkevann med nødvendig kapasitet og trykk (minimum 50 l/s for sprinkleranlegg i risikoutsatte bygg).

Dagens og fremtidige utfordringer knyttet til vanntrykk og vannmengde representerer derfor ikke bare en teknisk begrensning, men en potensiell risiko for flyplassens operative evne, regularitet og beredskapsrolle. Manglende eller utilstrekkelig slokkevann kan få konsekvenser for:

- flyplassens godkjenninger og operative kapasitet,
- håndtering av uønskede hendelser og ulykker,
- totalberedskap og evne til å understøtte samfunnskritiske funksjoner i Longyearbyen.

Svalbard lufthavn mener derfor at vannforsyning, inkludert tilstrekkelig slokkevann med nødvendig mengde og trykk, må behandles som en prioritert del av arbeidet med kritisk infrastruktur i videre oppfølging av strategisk næringsplan.

3. Merknad – gjennomføringsevne transformasjonsprosjekter, ekstern kapasitet og lokal tilrettelegging

Strategisk næringsplan for Longyearbyen 2026–2030 beskriver en omfattende portefølje av fremtidige investerings- og transformasjonsprosjekter knyttet til kritisk infrastruktur og samfunnsutvikling. Planen uttrykker et tydelig og forståelig mål om å involvere og prioritere lokalt næringsliv i gjennomføringen av disse prosjektene. Svalbard lufthavn støtter ambisjonen om lokal verdiskaping og kompetanseutvikling.

Samtidig mener vi det er viktig at planen i større grad også adresserer den reelle gjennomføringsevnen i prosjektporteføljen samlet sett. Omfanget, kompleksiteten og samtidigheten i de planlagte prosjektene tilsier at det vil være et betydelig behov for entreprenører, spesialkompetanse og kapasitet fra fastlandet og eventuelt utlandet over flere år. Dette gjelder særlig innen tekniske fag, anleggsarbeid, installasjoner, vedlikehold og drift av kritisk infrastruktur.

For å sikre fremdrift, kostnadskontroll og kvalitet i gjennomføringen, mener Svalbard lufthavn at Longyearbyen lokalstyre bør ta et tydelig ansvar for å legge til rette for midlertidig og langsiktig etablering av eksterne aktører. Dette omfatter blant annet:

- tilstrekkelig forlegningskapasitet for anleggs- og prosjektpersonell,
- tilgjengelige og egnede riggområder, verksted-, lager- og garasjefasiliteter,
- arealer til midlertidige installasjoner og logistikkfunksjoner,

- forutsigbare rammer for bruk av arealer knyttet til større prosjektgjennomføring.

Manglende tilgang på slike støttefunksjoner kan utgjøre en flaskehals for samfunnskritiske prosjekter, bidra til økte kostnader og i ytterste konsekvens forsinke nødvendige tiltak. Dette vil kunne påvirke både offentlig og privat infrastruktur, herunder flyplass, havn, energi-, vann- og transportsystemer.

Planen vil etter Svalbard lufthavns vurdering stå sterkere dersom den tydeligere beskriver hvordan Longyearbyen lokalstyre ser for seg å:

- balansere ambisjonen om lokal deltakelse med behovet for ekstern kapasitet,
- koordinere arealbruk og midlertidige etableringer på tvers av sektorer,
- sikre at gjennomføringen av transformasjonsprosjektene ikke hemmes av manglende støtteinfrastruktur.

En helhetlig og planlagt tilrettelegging for prosjektgjennomføring vil være avgjørende for å realisere målene i strategisk næringsplan og samtidig ivareta driftssikkerhet, beredskap og samfunnsfunksjoner i Longyearbyen i transformasjonsperioden.

4. Merknad – ambisjonsnivå for energiomstilling og klimavennlig energiforsyning

Strategisk næringsplan for Longyearbyen 2026–2030 har et tydelig og riktig fokus på energiomstilling som en grunnleggende forutsetning for fremtidig samfunns- og næringsutvikling. Planen viser blant annet til Store Norske Spitsbergen Kulkompani (SNSK) målsetning om å oppnå 50 prosent fornybar energiproduksjon som del av omstillingen av energisystemet i Longyearbyen.

Svalbard lufthavn mener det er positivt at konkrete mål er definert, men stiller samtidig spørsmål ved om dette ambisjonsnivået er tilstrekkelig i et langsiktig perspektiv. Sett i lys av Longyearbyens rolle i norsk Svalbard-politikk, nasjonale og internasjonale klimamål samt omfanget av den pågående transformasjonen av kritisk infrastruktur, kan et mål om 50 prosent fornybarandel fremstå som lite ambisiøst over tid.

Svalbard lufthavn støtter planens fokus på energiomstilling, men vil peke på at rammevilkår og insentiver for etablering og drift av klimavennlige energiløsninger i liten grad er adressert.

Svalbard lufthavn har etablert et fullskala energianlegg basert på flytende biogass (LBG), som dekker hele lufthavns behov for elektrisitet og varme. Anlegget bidrar til reduserte utslipp og økt forsyningssikkerhet, men med betydelig investerings- og driftskostnader.

Dagens rammebetingelser gir etter vår vurdering begrensede insentiver for investering i klimavennlige energiløsninger. Dette kan hemme utvikling av løsninger som ellers kunne støttet energiomstillingen i Longyearbyen.

Svalbard lufthavn mener derfor at det bør vurderes tiltak som gir bedre forutsigbarhet og insentiver for slike investeringer, herunder støtteordninger og modeller som i større grad verdsetter bidrag til utslippsreduksjon, forsyningssikkerhet og kunnskap relevant for energiomstillingen. Lufthavns energianlegg er planlagt avviklet når hovedenergiforsyningen har tilstrekkelig fornybarandel og robusthet. Inntil dette er på plass, vil slike lokale løsninger kunne spille en viktig rolle i omstillingen.

Dette illustrerer både at lokale aktører allerede tar aktive grep for å redusere utslipp, og at det finnes et potensial for å løfte ambisjonene ytterligere dersom rammebetingelsene og den overordnede energistrategien understøtter dette. Eksempler på tiltak som kan bidra til ytterligere

initiativ fra lokale aktører, og som kan bidra positivt til fortsatt ønsket utvikling innenfor energiomstilling kan være:

- etablere ambisiøse og langsiktige mål for fornybar og klimavennlig energiforsyning,
- tydeliggjøring av utviklingsbane mot redusert bruk av fossile energikilder,
- insentivordninger for etablering og drift av energianlegg som bidrar til utslippsreduksjon, forsyningssikkerhet og mulig kunnskap relevant for energiomstillingen

For samfunnskritiske aktører som Svalbard lufthavn er det avgjørende at energiomstillingen kombinerer klimahensyn med høy driftssikkerhet, tilstrekkelig kapasitet og robusthet.

5. Merknad – styring, rolleavklaring og ansvar i den «store transformasjonen»

Strategisk næringsplan beskriver en omfattende og kompleks transformasjon av Longyearbyen, med store investeringer og betydelige gjensidige avhengigheter mellom kritiske samfunnsfunksjoner. Etter Svalbard lufthavns vurdering er det imidlertid en vesentlig svakhet at planen i liten grad konkretiserer hvordan transformasjonen skal styres, og hvem som har det overordnede ansvaret.

Den beskrevne utviklingen involverer flere tunge aktører med ulike roller og mandat, herunder Longyearbyen lokalstyre, Store Norske (SNSK), Sysselmesteren på Svalbard og øvrige statlige og private virksomheter. Uten en tydelig definert styringsstruktur og klar ansvarsdeling er det en reell risiko for:

- manglende fremdrift og koordinering,
- ineffektiv ressursbruk,
- uklare grensesnitt mellom aktørene,
- og i ytterste konsekvens forsinkelser i gjennomføring av kritiske tiltak.

Svalbard lufthavn mener det er avgjørende at det fremkommer tydelig hvem som har ansvar for hva, og hvem som har det overordnede koordineringsansvaret i transformasjonen. Dette gjelder både på strategisk nivå og i konkret gjennomføring av prosjekter.

Det bør særlig tydeliggjøres hvilken rolle Longyearbyen lokalstyre skal ha i den store transformasjonen, og hvordan samhandlingen med sentrale aktører som Sysselmesteren og Store Norske skal organiseres og praktiseres. Planen vil stå vesentlig sterkere dersom den inkluderer en konkret og lett tilgjengelig oversikt over rolle- og ansvarsforhold mellom de viktigste aktørene.

Svalbard lufthavn anbefaler derfor at næringsplanen tydeliggjør styringsmodell og ansvarslinjer for transformasjonen. En slik avklaring er ikke bare hensiktsmessig, men en forutsetning for å sikre gjennomføringsevne, redusere risiko og ivareta samfunnskritiske funksjoner i en periode med omfattende endringer.

6. Avsluttende merknader

Svalbard lufthavn støtter formålet og hovedretningen i strategisk næringsplan for Longyearbyen 2026–2030, og ser planen som et viktig grunnlag for videre utvikling av lokalsamfunn og næringsliv.

Den kommende perioden vil preges av komplekse prosesser og betydelige investeringer, hvor både offentlige og private aktører er tett avhengige av hverandre. En klar rolleforståelse, god

koordinering mellom aktører og forutsigbare beslutningsprosesser vil være avgjørende for å sikre fremdrift, kvalitet og effektiv ressursbruk.

Svalbard lufthavn mener at en strukturert og inkluderende oppfølging av planen, med vekt på samhandling mellom Longyearbyen lokalstyre, infrastruktureiere, næringsliv og statlige myndigheter, vil være en viktig forutsetning for å realisere målene på en robust og bærekraftig måte.

Med vennlig hilsen

Avinor AS

Einar K Merli
Arealplanlegger
Masterplan, flyplassutforming og kapasitet

Dokumentet er godkjent, og krever ikke en digital signatur.

Kopi til:
Luftfartstilsynet
Sysselmesteren på Svalbard
Store Norske Spitsbergen Kulkompani AS

Høringssvar fra avdeling videregående ved Longyearbyen skole

Høring – Strategisk næringsplan 2026–2030

Skole og utdanning som strategisk samfunns- og næringsutvikling

Avdeling videregående ved Longyearbyen skole støtter hovedretningen i Strategisk næringsplan 2026–2030 og ambisjonen om å bidra til stabilitet, forutsigbarhet og bærekraftig samfunnsutvikling i Longyearbyen.

Det anbefales samtidig at barnehage, skole og utdanning tydeliggjøres ytterligere som samfunnsbærende infrastruktur og som strategiske virkemidler for å nå planens overordnede mål.

I kapittel 2.7 *Forskning og utdanning* fremheves det at barnehager, skoler og høyere utdanning utgjør samfunnsbærende infrastruktur og er en viktig forutsetning for næringsaktiviteten i Longyearbyen. Dette er et sentralt premiss som med fordel kan synliggjøres sterkere gjennom planens målstruktur og strategiske prioriteringer.

Planen beskriver samtidig Longyearbyen som et livskraftig og attraktivt familiesamfunn, hvor økt botid fremheves som en sentral forutsetning for et robust og stabilt lokalsamfunn. På denne bakgrunn anbefales det at planen tydeligere beskriver hvordan:

- barnehagetilbud
- skole og utdanning
- kultur- og fritidstilbud
- oppvekstmiljø og inkluderende læringsarenaer

bidrar til:

- rekruttering og stabilisering av arbeidskraft
- økt botid
- attraktivitet som bosted
- utvikling av Longyearbyen som et robust familiesamfunn

Dette understøtter også satsingsområdene omtalt i kapittel 1.2 *Overordnede mål og rammebetingelser*, hvor «God utdanning», «Bærekraftige byer og samfunn» og «Samarbeid for å nå målene» løftes frem som sentrale utviklingsområder i Lokalsamfunnsplan for Longyearbyen.

Skolekvalitet som faktor for rekruttering og samfunnsstabilitet

Et utdanningstilbud med høy kvalitet representerer ikke kun et velferdstilbud, men også et sentralt virkemiddel for nærings- og samfunnsutvikling.

For familier som vurderer å etablere seg eller bli værende i Longyearbyen vil kvaliteten i skole- og utdanningstilbudet være av stor betydning. Dette er nært knyttet til planens hovedmål om økt botid og stabile lokalsamfunn.

Et attraktivt og kvalitativt godt utdanningstilbud kan bidra til:

- økt stabilitet i arbeidsmarkedet
- styrket rekruttering og kompetansetilgang
- økt attraktivitet for bosetting
- styrking av familiesamfunnet
- langsiktig samfunnsutvikling og bærekraft

Det anbefales derfor at oppvekstsektorens betydning tydeliggjøres som en integrert del av virkemiddelapparatet for å nå planens overordnede mål.

Samarbeid mellom videregående opplæring og næringsliv som strategisk virkemiddel

Kapittel 4.2 fremhever betydningen av samarbeid mellom næringsliv, offentlig sektor, utdanning og politikk. Avdeling videregående anbefaler at videregående opplæring løftes tydeligere frem som en sentral samarbeidspartner i utviklingen av fremtidens Longyearbyen.

Longyearbyen skole representerer mer enn et ordinært utdanningstilbud for ungdom. En videregående skole med høy kvalitet og tett kobling til arbeidslivet bidrar direkte til næringslivets evne til å rekruttere, utvikle og beholde kompetanse.

Dette er særlig relevant sett i lys av kapittel 2.2 *Sysselsetting og næringsstruktur*, hvor tilgang på kompetanse og stabile arbeidsmiljøer fremstår som sentrale forutsetninger for samfunnsutviklingen.

Kompetanseutvikling og videreutdanning som næringspolitisk virkemiddel

Næringslivet på Svalbard er avhengig av høy fagkompetanse, omstillingsevne og stabile arbeidsmiljøer.

Videregående opplæring kan bidra til kompetanseutvikling også for voksne arbeidstakere gjennom privatistordninger.

Det anbefales at planen tydeliggjør hvordan samarbeid mellom videregående skole og næringsliv kan bidra til:

- styrket lokal kompetanseutvikling
- redusert behov for reiser til fastlandet for kompetanseheving
- økt fleksibilitet for arbeidsgivere
- styrking av næringslivets samlede kompetansebase
- redusert turnover
- økt stabilitet og lengre botid

Dette understøtter også planens mål om å tiltrekke og beholde arbeidstakere med relevant kompetanse over tid.

Yrkesfag, lærlingeordninger og Svalbardmodellen

Kapittel 2.7 fremhever at Longyearbyen skole tilbyr både studiespesialisering og yrkesfag tilpasset lokalt næringslivs behov.

Avdeling videregående anbefaler at denne koblingen mellom utdanningstilbud og kompetansebehov synliggjøres ytterligere.

Tilgang på lærlingeplasser er avgjørende for å utvikle fremtidig lokal kompetanse og sikre at opplæringstilbud utvikles i tråd med samfunnets og arbeidslivets behov.

Både eksisterende yrkesfag og Svalbardmodellen (vekselmodellen) bør løftes frem som strategiske virkemidler for kompetansebygging og lokal rekruttering.

Vekselmodellen kan bidra til:

- tidlig tilknytning til arbeidslivet
- styrket kobling mellom teori og praksis
- økt praktisk erfaring
- bedre grunnlag for rekruttering til lokale virksomheter

Økt samarbeid om lærlingeplasser vil kunne bidra til å utvikle lokal arbeidskraft innen fagområder Longyearbyen har særskilte behov for, samtidig som det understøtter planens mål om kompetanseutvikling, stabilitet og bærekraftig samfunnsutvikling.

Avslutning

Videregående opplæring bør omtales ikke kun som et velferdstilbud, men som strategisk samfunnsinfrastruktur og et sentralt virkemiddel for å styrke kompetansegrunnlag, rekruttering, stabilitet og langsiktig samfunnsutvikling.

Longyearbyen har et videregående opplæringstilbud som går utover lovpålagte minimumskrav. Dette representerer en viktig styrke for lokalsamfunnet og næringslivet.

En tydeligere forankring av videregående opplæring i den strategiske næringsplanen vil kunne bidra til økt forutsigbarhet, langsiktighet og stabilitet i utviklingen av Longyearbyen som samfunn.

Kilder:

[Strategisk næringsplan for Longyearbyen 2026-2030](#)

[Høringsnotat Strategisk næringsplan for Longyearbyen-1.pdf](#)

KI ved hjelp av Copilot er brukt som sparringspartner for å utforme svar på høring som er lettest, har rød tråd og er tydelig.

Longyearbyen lokalstyre
Postboks 350
9171 LONGYEARBYEN

**SYSSELMESTEREN
PÅ SVALBARD**

Vår dato: 18.05.2026 Vår ref: (bes oppgitt ved svar) 26/01794-3

Høring – Strategisk næringsplan for Longyearbyen

Syssemesteren på Svalbard viser til høringen om Longyearbyens strategiske næringsplan, sak 2021/522, og takker for muligheten for å komme med innspill. Utkastet fremstår som godt forankret og gjennomarbeidet.

Vi har følgende innspill til høringen:

Syssemesteren vil understreke viktigheten av og er enig i det sentrale premisset i planen om at næringsvirksomheten må skje innenfor nasjonale svalbardpolitiske rammer og strenge miljøhensyn, samtidig som det lokale samfunnet skal opprettholdes og videreutvikles.

Det er svært positivt at næringsplanen legger vekt på momenter som klimaendringer og næringslivets rolle i den totale beredskapen, og at det løftes frem at alle omstillings- og oppgraderingsprosjektene som pågår nå bør ses i sammenheng.

Spesielt er det viktig at næringslivets rolle i beredskap defineres som et eget strategisk innsatsområde, med søkelys på å sikre avklaring av roller og forventninger til næringslivet. Dette kan bidra til å styrke den generelle beredskapen i Longyearbyen og potensielt på Svalbard som helhet. Dette målet støtter også opp om anbefalinger fra Totalberedskapskommisjonen og Totalberedskapsmeldingen som påpeker at det er nødvendig å innlemme næringslivet i den nasjonale beredskapen.

I tillegg er det positivt at næringsplanen legger opp til å stimulere til et næringsliv som sikrer nødvendig kompetanse på øya (mål 4.1.), da dette er i tråd med sårbarheter påpekt i SvalbardROS og behovet for å sikre nødvendig lokal kompetanse for å bedre kunne håndtere eventuelle hendelser.

Temaet «klimatilpasning» kan slik vi ser det fremheves mer. Det er bra at planen viser til at klimaendringene utgjør utfordringer i Longyearbyen. Men i den sammenheng kunne det

understrekes bedre at også næringslivet må ta hensyn til klimaendringer i fremtidige prosjekter, dvs. økt fokus på klimatilpasning i relevante prosjekter.

Næringslivets rolle i beredskap handler i stor grad om å sikre produksjon og levering av varer og tjenester til tross for forstyrrelser og uønskede hendelser gjennom god kontinuitetsplanlegging. Råd om egenberedskap for virksomheter (kontinuitetsplanlegging mv.), jf. DSB sine tilrådinger, kan være relevant i denne sammenheng: [Råd om egenberedskap for virksomheter](#)

Med hilsen

Katharina Rise
assisterende sysselmester
e.f.

Trine Reitan
juridisk rådgiver

Dokumentet er godkjent elektronisk, og har derfor ikke håndskreven signatur

Til Longyearbyen Lokalstyre

Fra Hurtigruten Svalbard AS

Høringsinnspill til strategisk næringsplan for Longyearbyen (sak 2021/522)

Hurtigruten Svalbard har med interesse lest forslaget til strategisk næringsplan for Longyearbyen.

I tråd med Svalbardmeldingen er næringslivet ikke et mål i seg selv, men et virkemiddel for å understøtte de svalbardpolitiske målene. For at næringslivet skal kunne fylle denne rollen, må det legges til rette for attraktive og helårige arbeidsplasser. En tydelig og godt forankret næringsplan er derfor viktig for å sikre stabile rammevilkår og et bærekraftig grunnlag for videre næringsutvikling i Longyearbyen.

Det er positivt at det nå utarbeides en næringsplan som kan gi næringslivet den forutsigbarheten som er nødvendig for å utvikle trygge og langsiktige arbeidsplasser, og dermed bidra til at kompetente medarbeidere velger å bosette seg i Longyearbyen over tid. En god næringsplan vil kunne understøtte den overordnede ambisjonen om stabilitet og forutsigbarhet for næringslivet. Det er også positivt at planen inneholder tydelige hovedmål med tilhørende tiltak, og at det legges opp til årlig revisjon av handlingsplanen.

Det er videre viktig at Longyearbyen lokalstyre har som et uttalt mål å være en profesjonell samarbeidspartner for næringslivet, og at dette følges opp gjennom konkrete og relevante tiltak i handlingsplanen.

Når det gjelder konkrete merknader til planen, har Hurtigruten Svalbard følgende innspill:

- På side 21 står det at «økning i tilreisende har ført til vanskelig tilgang på flyreiser, samt høye priser, for lokalbefolkning og næringsliv». Vi vil presisere at utfordringer knyttet til tilgang på flyreiser i hovedsak oppstår i enkelte perioder, og ikke er en generell situasjon. Videre er den generelle kostnadsøkningen i samfunnet en vesentlig medvirkende årsak til høye priser. Det er også viktig å understreke at reiselivet bidrar til et bedre flytilbud enn det som ellers ville vært grunnlaget for.
- Under punktet «Infrastrukturens tilstand» på side 23 vises det til innføringen av en ny forskrift om besøksbidrag. Siden forskriften nå er sendt på høring, bør teksten oppdateres slik at den gjenspeiler gjeldende status. Vi foreslår også at omtalen av besøksbidrag flyttes til kapittel 5.3, som omhandler reiseliv.
- Under kapittel 4.1, hovedmål 1, side 29, er en av strategiene å «stimulere til næringsliv som ansetter kompetanse samfunnet har behov for». Det bør tydeliggjøres hva som konkret menes med dette, herunder hvilken kompetanse samfunnet faktisk har behov for.
- Under kapittel 5.3 på side 39 listes flere faktorer for et bærekraftig reiseliv, opplevelses- og kulturnæring. I kapittel 4.1, hovedmål 1, side 28, er en av strategiene å «arbeide for å øke andelen norske statsborgere, flere helårige arbeidsplasser og ryddige lønns- og arbeidsforhold». Ryddige lønns- og arbeidsforhold er en viktig faktor for et godt arbeidsmiljø hos arbeidsgivere og

gir også et stabilt samfunn. Når det gjelder andelen norske statsborgere som ansattes er det etter vårt syn behov for å nyansere ettersom reiselivet både på fastlandet og på Svalbard er preget av mangel på kvalifisert arbeidskraft blant norske søkere.

- Det er begrenset overnattingskapasitet på Svalbard, og det er signalisert at det ikke er ønskelig å øke denne. Vi forstår Svalbardmeldingen slik at ønsket om å unngå volumvekst i reiselivet også innebærer at overnattingskapasiteten ikke skal økes. Etter vårt syn bør dette komme tydeligere frem i kapittel 5.3 på side 38, der det vises til at videre volumvekst i reiselivet ikke er ønskelig. For reiselivsnæringen bør det være et sentralt mål å utnytte eksisterende kapasitet bedre gjennom hele året. Formuleringen på side 39 om å «Spre besøkende over lengre tidsperioder for å oppnå en mer helårlig næring med økt besøkstid» bør derfor suppleres med et tydelig mål om å øke antall gjestedøgn per gjest og sikre høyere kapasitetsutnyttelse ved hotellene gjennom hele året. Dette vil bidra både til flere helårlige arbeidsplasser og til bedre lønnsomhet i næringen.
- I handlingsplanen (kapittel 6), under tiltaket «Felles retningslinjer og ressurser for rekruttering» på side 42, har vi merknader til punktet om «Lærlinger som strategi for å rekruttere norske unge voksne». Vår erfaring er at lærlinger som kommer fra fastlandet ofte opplever overgangen til et selvstendig liv i Longyearbyen som krevende. Lærlinger som kan bo hos foresatte eller har et etablert nettverk lokalt, lykkes derimot ofte bedre. Vi rekrutterer derfor primært lærlinger med lokal tilknytning, det vil si elever fra Longyearbyen skole og/eller personer med familie i byen. I tillegg har vi etablert et graduate-program for norske unge voksne som har fullført høyere utdanning, som et ledd i langsiktig rekruttering.
- I handlingsplanen (kapittel 6), under tiltaket «Revidere reglement for innkjøp, jobbe for felles innkjøpsprinsipper på tvers av aktører» på side 43, er vårt innspill at det også tas inn forslag fra Svalbardmeldingen (punkt 4.7 tiltak): «Vurdere en ordning med at offentlige aktører ved avtaleinngåelser stiller krav om at lønns- og arbeidsvilkår for ansatte skal være i samsvar med gjeldende landsomfattende tariffavtale for den aktuelle bransjen».
- I handlingsplanen (kapittel 6), under tiltaket «Regulering av korttidsutleie» på side 44, er vårt innspill at man er like offensiv på dette punktet som i omtalen av tiltak for å bedre boligsituasjonen fra et næringsperspektiv på side 36. Vi foreslår derfor at formuleringen endres fra «Avklare regulering av kommersiell korttidsutleie» til «Etablere verktøy for å regulere korttidsutleie».

Med vennlig hilsen

Ingeborg Flønes

Adm. Dir. Hurtigruten Svalbard AS

Til: Longyearbyen lokalstyre

Fra: Visit Svalbard på vegne av Svalbard Reiselivsråd

Longyearbyen 21.05.26.

Høringsinnspill LL strategisk næringsplan

Visit Svalbard vil på vegne av Svalbard Reiselivsråd takke for et godt forslag til strategisk næringsplan for Longyearbyen 2026–2030.

Innledning / overordnet vurdering

Planen fremstår som gjennomarbeidet, oversiktlig og strategisk godt forankret. Vi opplever at det er formulert tydelige, realistiske og relevante mål, og at sammenhengen mellom mål, strategier og innsatsområder er godt strukturert og lett å følge.

Vi vil særlig understreke det positive i at bærekraftig reiseliv er løftet frem som et eget innsatsområde. Reiselivet har påvirkning på både lokalsamfunn, infrastruktur og naturmiljø. Det er derfor avgjørende at besøksforvaltning, lokalsamfunnsutvikling og reisemålsutvikling sees i sammenheng. For selv om lokalsamfunnet kan belastes av reiselivets aktiviteter, så bidrar det også med næringsaktivitet og verdiskaping. Samtidig er det også en viktig del av grunnlaget for bosetting, beredskap, kompetanse og attraktivitet i Longyearbyen.

Vi er klar over myndighetenes mål om økt andel innbyggere med tilknytning til fastlands-Norge, og anerkjenner følgelig Longyearbyen lokalstyres strategi for økt andel norske statsborgere i næringslivet. Herunder også mål om flere helårige arbeidsplasser og ryddige lønns- og arbeidsforhold. Samtidig er reiselivet en internasjonal næring som også i fortsettelsen vil være avhengig av noe tilgang på arbeidsvillig og kompetent ikke-norsk arbeidskraft, på Svalbard som i Norge for øvrig. Det er viktig at disses bidrag også anerkjennes, og at det ikke skapes unødige skiller mellom «dem og oss».

Skal andelen norske arbeidstakere økes er det, i tillegg til helårige arbeidsplasser og ryddige lønns- og arbeidsforhold, avgjørende å styrke rammebetingelsene. Tilgang til bolig og akseptable levekostnader er etter vårt syn svært viktig for lokalsamfunnets attraktivitet for norske arbeidstakere. Det er derfor positivt at planen løfter frem god, fleksibel og rettferdig boligforvaltning som et sentralt virkemiddel for næringsutvikling.

Hovedmålet om at Longyearbyen lokalstyre skal være en forutsigbar myndighet og en profesjonell samarbeidspartner for næringslivet er svært positivt. I et samfunn der rammebetingelsene i stor grad er eksternt styrt og preget av usikkerhet, er det avgjørende at lokale myndigheter bidrar til stabilitet, tydelighet og forutsigbarhet i møte med næringslivet.

Videre er det positivt at næringslivets rolle i den lokale beredskapen løftes frem, og at behovet for formalisert og forpliktende samarbeid og koordinering mellom offentlig og privat sektor tydeliggjøres. Vi støtter også Longyearbyen lokalstyres ambisjon om å bruke de kommende omstillingsprosjektene som et aktivt virkemiddel for å styrke det lokale næringslivet, og samtidig bidra til å utvikle Longyearbyens attraktivitet og identitet. I denne sammenheng foreslås det også å benytte innkjøpsmakten strategisk, ved å blant annet stille krav til lokal tilstedeværelse og verdiskaping, noe vi mener er fornuftig.

Vi mener strategien gir et helhetlig og nødvendig rammeverk for hvordan næringslivet kan utvikles videre i en periode preget uro, usikkerhet og omstilling. Samtidig vil vi peke på noen områder der vi mener planen kan styrkes ytterligere. Særlig knyttet til reiselivets rolle i samfunnsutviklingen, forholdet mellom regulering og verdiskaping, samt behovet for tydeligere samspill mellom næringsliv og forvaltning.

Dette er følgelig våre innspill og merknader.

1. s. 21; *«Økning i tilreisende har ført til vanskelig tilgang på flyreiser, samt høye priser, for lokalbefolkning og næringsliv. I tillegg er rullebanen på flyplassen etablert på permafrost, og har utfordringer med telehiv når permafrosten smelter.»*

Vi anerkjenner at økt trafikk kan føre til press på tilgjengeligheten på flyreiser og høyere priser for lokalbefolkning og næringsliv. Samtidig er det viktig å nyansere bildet: reiselivet er en sentral forutsetning for at Longyearbyen over tid har et relativt godt flytilbud, gjennom å bidra til etterspørsel og grunnlag for rutetrafikk. Økningen i flypriser er heller ikke et isolert lokalt fenomen, men må også sees i sammenheng med en bredere prisutvikling nasjonalt og internasjonalt. Vi har derfor et forslag til en mer nyansert formulering:

«Økning i tilreisende kan gi press på kapasitet og priser på flyreiser, særlig i høysesong, og påvirke tilgjengeligheten for lokalbefolkning og næringsliv. Samtidig bidrar samme trafikk til å opprettholde et flytilbud som ellers ville vært mer begrenset. Økningen i flypriser må i tillegg forstås i lys av en bredere nasjonal og internasjonal prisutvikling i transportsektoren, spesielt etter pandemien.

I tillegg er rullebanen på flyplassen etablert på permafrost, og har driftsmessige utfordringer knyttet til telehiv som følge av klimaendringer.»

2. s. 23: Det kommende besøksbidraget vil utgjøre et viktig bidrag til Longyearbyen, og åpner for at besøkende kan gi tilbake til lokalsamfunnet de besøker. Vi anbefaler at avsnittet om besøksbidrag flyttes til delen som omhandler reiseliv. Besøksbidraget er et virkemiddel som direkte knytter seg til tilreisendes bruk av lokalsamfunnet, og bør derfor omtales i sammenheng med reiselivets rolle, utvikling og forvaltning, forslagsvis i 5.3 på side 37-38.
3. s. 28; *«...arbeide for å øke andelen norske statsborgere, flere helårslige arbeidsplasser og ryddige lønns- og arbeidsforhold»*. Ryddige lønns- og arbeidsforhold er avgjørende for et stabilt samfunn og for å kunne tilby attraktive arbeidsplasser. Når det gjelder norskandelen, så mener vi det bør tydeliggjøres at ambisjonen ikke er kun norske ansatte i næringslivet, i tråd med at Longyearbyen beskrives som et *«flerkulturelt samfunn med ulike familiekonstellasjoner»*. Strategien må ta inn over seg at reiseliv og deler av øvrig næringsliv, så vel på fastlandet som på Svalbard, er preget av mangel på kvalifisert norsk arbeidskraft. Følgelig mener vi at ikke-norsk arbeidskraft er og vil være en nøkkelressurs for Longyearbyen også i fortsettelsen, uten at dette går på bekostning av den overordnede ambisjonen om et norsk familiesamfunn.
4. s. 29; *«Stimulere næringsliv som ansetter kompetanse samfunnet har behov for»*.

Det er uklart hva som menes med dette punktet. Vi foreslår å tydeliggjøre hva som hva type kompetanse det er behov for, og dermed hva som skal stimuleres.

5. s. 38; *«Opplevelsesnæringen fungerer som innholdet i reisen, mens reiselivet utgjør rammeverket.»*

Opplevelsesnæringen er i stor grad i synonymt med reiselivsnæring. Vi foreslår å stryke denne setningen, alternativt legge inn en annen formulering:

«I tillegg til tradisjonelle reiselivsbedrifter omfatter næringen også virksomheter innen opplevelse og kultur som drar nytte av Svalbards unike natur og beliggenhet. Dette kan være aktører som tilrettelegger for forskningstøkt, film- og kunstproduksjon eller andre aktiviteter som formidler Svalbards særpreg. Samlet utgjør disse virksomhetene reiselivsnæringen i Longyearbyen, der opplevelser, vertskap og logistikk inngår som en del av tilbudet.»

6. s. 39; *«Spre besøkende over lengre tidsperioder for å oppnå en mer helårlig næring med økt besøks tid.»*, samt *«Fortsette arbeidet med reisemålsutvikling i henhold til "Masterplan Destinasjon Svalbard mot 2030".»*

Det er positivt at Longyearbyen lokalstyre ønsker å arbeide i retning av mål som den lokale reiselivsnæringen allerede har definert gjennom sine strategier og handlingsplaner. Herunder å spre besøkende over lengre tidsperioder for å bidra til en mer helårlig og stabil næring. Samtidig vil vi påpeke at gjeldende Masterplan Destinasjon Svalbard mot 2030 skal revideres til høsten, se mer under.

Etter vår vurdering har Longyearbyen lokalstyre en naturlig og viktig rolle innenfor besøksforvaltning, særlig knyttet til overordnet rammesetting, forvaltning av fellesgoder og besøksbidrag, samt koblingen til samfunns- og arealutvikling. Samtidig mener vi at selve arbeidet med besøksforvaltning bør organiseres og koordineres tydeligere, og at mandat og roller må avklares for å sikre effektivt samspill mellom aktørene. Dette er også nevnt i gjeldende lokalsamfunnsplan, s. 8: *«Samtidig medfører økt besøkstall behov for tydeligere rammer og strategi for besøksforvaltning og reisemålsledelse. Det er en utfordring å sikre at reiselivsutviklingen skjer innenfor bærekraftige rammer. Belastningen på lokalsamfunnets infrastruktur, natur og sosiale fellesskap må håndteres på en helhetlig måte. Dette forutsetter et delt ansvar, og tett samarbeid om besøksforvaltning mellom Longyearbyen lokalstyre, reiseliv, øvrig næringsliv og andre aktører.»*, samt i strategi for delmål 1 på side, 11-12.

Arbeidet bør forankres i en form for reisemålsledelse, hvor næring, forvaltning og relevante aktører samarbeider om mål, prioriteringer og tiltak. En slik organisering vil kunne sikre bred involvering, tydelig ansvarsdeling og bedre forankring av en helhetlig reiselivsstrategi for Longyearbyen. Samtidig vil dette kunne ivareta både lokale hensyn og de overordnede samfunnsmålene, og kan sees i sammenheng med etableringen av *«Longyearbyen samarbeidsforum»*.

Svalbard Reiselivsråd/Visit Svalbard skal som nevnt revidere Masterplan Destinasjon Svalbard mot 2030 i år, og vi ser derfor at det er mest hensiktsmessig å justere setningen som nevner denne.

Forslag til justerte punkter:

«Etablere/tydeliggjøre en reisemålsledelse (destinasjonsledelse) for Longyearbyen, forankret hos Longyearbyen lokalstyre. Reisemålsledelsen må ha et tydelig mandat til å koordinere strategisk besøksforvaltning i forpliktende samarbeid med næringen og lokalsamfunnet, i tråd med Reisemålsutvalgets anbefalte modell i NOU 2023:10»

«Fortsette arbeidet med reisemålsutvikling i henhold til gjeldende reisemålsstrategi for Longyearbyen»

Alternativt, kan punktene fungere som tiltak i tiltaksplan på s. 42-44 i Strategisk næringsplan for Longyearbyen.

7. s. 43; Tiltaksplan, under tiltaket - *«Etablere faste, forpliktende arenaer for involvering, innbyggerdialog og samarbeid mellom næringsliv, offentlig/statlig sektor, utdanningsinstitusjoner og politikk, der Longyearbyen lokalstyre er koordinator. Ses i sammenheng med Longyearbyen samarbeidsforum.»*

Vi støtter ambisjonen om å etablere faste, forpliktende arenaer for dialog og samarbeid. I tillegg vil vi foreslå at Longyearbyen lokalstyre i større grad kan ta en koordinerende rolle ved besøk fra nasjonale myndigheter, komiteer og andre delegasjoner. I slike sammenhenger kan lokalstyret fungere som en samlende aktør som inviterer inn og legger til rette for forberedende / avklarende / koordinerende møter med relevante deler av lokalsamfunnet og næringslivet. Dette vil bidra til bedre informasjonsflyt, mer helhetlig innsikt i lokale forhold, og styrke forankringen av nasjonale beslutninger som påvirker Longyearbyen. Det er også i tråd med hovedmål to i planen om å være en forutsigbar myndighet og profesjonell samarbeidspartner for næringslivet.

Vi foreslår følgende tillegg/omformulering av tiltaket:

«Etablere faste, forpliktende arenaer for involvering, innbyggerdialog og samarbeid mellom næringsliv, offentlig/statlig sektor, utdanningsinstitusjoner og politikk, der Longyearbyen lokalstyre er koordinator. Dette bør også omfatte en tydelig koordinerende rolle ved besøk fra nasjonale myndigheter, komiteer og andre delegasjoner, der lokalstyret som nøytral aktør legger til rette for dialog med relevante deler av lokalsamfunnet og næringslivet. Punktet kan også forstås i sammenheng med Longyearbyen samarbeidsforum.»

Alternativt, kan dette settes inn som et punkt under «Strategier for å nå mål» under 4.2, s. 29-30.

8. s. 43; Tiltaksplan, under tiltaket *«Revidere reglement for innkjøp, jobbe for felles innkjøpsprinsipper på tvers av aktører»* anbefaler vi at det sees til tiltak i 4.7 i Meld. St. 26 (2023-2024) på side 60:

«Vurdere en ordning med at offentlige aktører ved avtaleinngåelser stiller krav om at lønns- og arbeidsvilkår for ansatte skal være i samsvar med gjeldende landsomfattende tariffavtale for den aktuelle bransjen».

Å inkludere dette i revidert innkjøpsreglement er også i tråd med strategi på s. 28 i forslag til næringsplan for Longyearbyen.

9. s. 44; Tiltaksplan, under tiltaket «Avklare regulering av kommersiell korttidsutleie». Vi mener det er svært positivt at Longyearbyen Lokalstyre ønsker å avklare regulering når det kommer til korttidsutleie, og antar at man med «kommersiell korttidsutleie» sikter til korttidsutleie som i prinsippet fungerer som næringsvirksomhet i boligområder. Vi mener at kommersiell korttidsutleie i eiendom som er regulert til næringsvirksomhet ikke er et problem i Longyearbyen, men slik aktivitet i boligområder er en stor utfordring. Vi antar at dette tiltaket også hører sammen med pågående revidering av byggeforskriften for Longyearbyen. Vi anbefaler at formuleringen presiseres slik at man tydeliggjør hva type aktivitet man sikter til, og at tiltaket i større grad harmonere med strategi for å nå mål på s. 36;

«Etablere verktøy for å regulere korttidsutleie i Longyearbyen, i tråd med regjeringens nye veileder.»

10. s. 15, 17 og 55 - Referanse til Visit Svalbards Innbyggerundersøkelse 2024: Forslag til strategisk næringsplan kan oppdateres med data fra 2025. Vedlagt sender vi resultat fra spørsmål om hvilke faktorer som bidrar til bolyst fra våre innbyggerundersøkelser 2024 og 2025.

Vi håper innspillene våre er forståelige og til hjelp, og ser frem til at strategisk næringsplan vil danne et solid rammeverk for videre god samhandling mellom Longyearbyen lokalstyre og det organiserte reiselivet.

Med vennlig hilsen

Visit Svalbard AS på vegne av Svalbard Reiselivsråd

Ronny Brunvoll
Daglig leder

Vedlegg:

Resultat fra Visit Svalbards innbyggerundersøkelser 2024 og 2025

Longyearbyen lokalstyre
Postboks 350
9171 Longyearbyen

Avdeling:
Nettverk Norden
Region Nord

Kontaktperson:
Thomas A. Henriksen
Direktør Region Nord

Tidl. dato og referanse
23.04.2026
Ref. 25/192505

Dato og referanse:
21.05.2026

Høringssvar fra Posten Bring AS – strategisk næringsplan for Longyearbyen

Posten Bring AS viser til høringen fra Longyearbyen lokalstyre av 23. april 2026 om forslag til strategisk næringsplan for Longyearbyen 2026-2030. Vi støtter målene og innsatsområdene i næringsplanen og gir med dette våre kommentarer til de delene av høringsforslaget som er viktigst for vår virksomhet på Svalbard.

1. Posten Bring som nasjonal aktør med lokal tilstedeværelse på Svalbard

Posten Bring er en nasjonal aktør med lokal tilstedeværelse i Longyearbyen. Vi har en sentral rolle i å sikre stabile og effektive forsyningslinjer mellom fastlandet og Svalbard, og bidrar til at både næringsliv og innbyggere får tilgang til varer og tjenester som er avgjørende for hverdagen og for et velfungerende samfunn.

Gjennom vår virksomhet i Bring Cargo Svalbard håndterer vi en vesentlig del av varestrømmen til øysamfunnet via logistikkterminalen i Longyearbyen. Forsyningslinjene til Svalbard er tett integrert med våre logistikk- og transportaktiviteter i Tromsø, som fungerer som et sentralt knutepunkt for sjøtransporten til og fra Longyearbyen.

Sjøtransporten til Svalbard med fraktskipet M/S Norbjørn utgjør en fast og kritisk forbindelse mellom fastlandet og øygruppen. Denne transporten ivaretas uten statlige tilskudd og innebærer et betydelig ansvar for å opprettholde forsyningsberedskap og samfunnskritiske leveranser under krevende geografiske og klimatiske forhold.

Vår tilstedeværelse innebærer også investeringer i lokal infrastruktur og drift, inkludert egen havneterminal i Longyearbyen, samt satsing på mer bærekraftige løsninger som elektrifisering av kjøretøy og lokal energiproduksjon. Slik bidrar vi til lokal verdiskaping, arbeidsplasser og utvikling av et bærekraftig og beredskapsmessig robust lokalsamfunn.

Posten Bring AS

Postboks 1500
NO-0001 Oslo Norge

Besøksadresse:

Biskop Gunnerus gate 14A, 0001 Oslo
E-post: thomas.henriksen@posten.no

Samlet sett gjør dette Posten Bring til en sentral aktør for beredskap, forsyningssikkerhet og samfunnskritisk infrastruktur på Svalbard.

2. Tilgang til gode boliger

Vi er enige i at mangelen på boliger og dårlig boligstandard er en av hovedutfordringene for næringslivet i Longyearbyen. Det er viktig at Posten Brings ansatte i Longyearbyen gis prioritet når det gjelder boliger av tilstrekkelig kvalitet. Vi støtter derfor at boligforvaltning er et av de prioriterte innsatsområdene i næringsplanen. Boligpolitikken i Longyearbyen er avgjørende for videre næringsutvikling og et robust lokalsamfunn.

3. Transport og logistikkbehov

Næringsplanen peker på transport og logistikk som kritisk infrastruktur og fremhever redusert kapasitet som en utfordring. Det vises til at den samlede transportkapasiteten er redusert over tid med kun en båtrute (M/S Norbjørn), i motsetning til to konkurrerende båtruter og eget fraktfly gjennom Posten som tidligere. Videre framgår det at fremtidige flyfrakttjenester er uklare.

Vi ønsker å nyansere dette bildet. Etter vår vurdering gir dagens transportløsninger samlet sett tilfredsstillende fraktkapasitet, og på enkelte områder økt regularitet sammenlignet med tidligere. M/S Norbjørn er den eneste godsbåten som seiler i regulær trafikk mellom Svalbard og Tromsø, og står sammen med Svalbardlinjen til Hurtigruten for totalt 51 seilinger årlig. Tidligere stod de to konkurrerende båtene for 40 turer i året. Norbjørn har i tillegg kapasitet til mer gods enn den går med i dag. Selv om postflyet er avviklet, går inntil 16 rutefly ukentlig som også håndterer varetransport.

4. Reglement for innkjøp

Det fremgår av handlingsplanen i kapittel 6 at et av tiltakene i planperioden er å revidere reglement for innkjøp, slik at lokale leverandører får økt konkurransekraft. Eksempler på grep som kan vurderes i et slikt reglement er bl.a. krav til leverandørens bidrag til lokal beredskap og krav til lokal tilknytning i form av f.eks. fastboende ansatte, lokalt kontor eller krav til andel av verdiskapningen som blir igjen på Svalbard.

Vi mener det er viktig at slike krav utformes på en måte som også ivaretar nasjonale aktører med reell lokal tilstedeværelse. Som en aktør med betydelig operativ virksomhet på Svalbard, bidrar Posten Bring til lokal beredskap, investeringer i infrastruktur og verdiskaping.

Posten Bring AS

Postboks 1500
NO-0001 Oslo Norge

Org nr: [NO-984661185 MVA]

Besøksadresse:

Biskop Gunnerus gate 14A, 0001 Oslo
E-post: thomas.henriksen@posten.no

postenbring.no

Vi stiller oss gjerne til disposisjon for å redegjøre nærmere for våre synspunkter.

Med vennlig hilsen

Thomas A. Henriksen

Direktør region Nord, Posten Bring AS

Styreleder Bring Cargo Svalbard AS

Dokumentet er godkjent elektronisk og ekspedert uten signatur

Posten Bring AS

Postboks 1500
NO-0001 Oslo Norge

Org nr: [NO-984661185 MVA]

Besøksadresse:

Biskop Gunnerus gate 14A, 0001 Oslo
E-post: thomas.henriksen@posten.no

postenbring.no

Materiallageret AS
Postboks 530
9171 Longyearbyen

20.05.2026

Til Longyearbyen Lokalstyre
Postboks 350
9171 Longyearbyen
post@lokalstyre.no

Deres referanse: Sak 2021/522

Strategisk næringsplan for Longyearbyen – høring 2026 – innspill fra Materiallageret AS

Vi viser til utkast til ovennevnte plan med høringsnotat, publisert på Longyearbyen lokalstyres hjemmesider 24 april 2026.

Materiallageret AS eier, drifter og utvikler Gammelkaia med tilliggende nærings- og lagerbebyggelse, og er en sentral logistikkaktør i Longyearbyen. Vi takker for muligheten til å gi våre innspill.

Innledningsvis vil vi gi honnør til planforslaget for struktur, tilgjengelighet og språk. Handlingskapittelet, som kan være krevende å føre i pennen, er forbilledlig ryddig og konkret.

Våre kommentarer til planforslaget følger nedenfor.

Generelt om infrastruktur og logistikk på Svalbard

Kapittel 2.5 innleder med å fastslå at velfungerende transport- og logistikk-løsninger er en forutsetning for all virksomhet i Longyearbyen. Videre at havneanleggene er kritisk infrastruktur, noe som også ble fremhevet i strategisk havneplan. Vi legger disse forutsetningene til grunn for våre videre kommentarer.

Om havneanleggene spesielt

Havneanleggene i Longyearbyen bør betraktes som et samlet system, og utvikles som det. Gammelkaia med tilhørende anlegg er en sentral del av dette systemet, og Materiallagerets eiendom er klassifisert som særskilt samfunnssikkerhetsmessig objekt. Vi ser det naturlig at lokalstyret tar med seg dette i den samlede planleggingen og utviklingen av havneanleggene.

Å utvikle anleggene samlet vil lokalstyret være tjent med også utover næringsplanens virkeområde. Næringslivet er en betydelig bidragsyter til totalberedskapen. Et effektivt, lokalt samarbeid mellom offentlige og private aktører om kritisk infrastruktur vil forebygge usikkerhet om slike roller og oppgaver.

I høringen til nevnte havneplan fremhevet vi at Longyearbyen er et lite og oversiktlig sted, med gode muligheter for lokalt samarbeid om den viktige infrastrukturen som havneanleggene utgjør. Slik verden utvikler seg, og med større søkelys på Svalbard og Arktis, er et slikt velfungerende samarbeid viktigere enn på lenge.

Å stimulere til slikt samarbeid bør være en aktuell oppgave for Longyearbyen samarbeidsforum, som er nevnt i planens handlingsdel. Her vil også viktige premisser for forumets arbeid og resultater bli lagt.

Utvikling, gjennomføring og sårbarhet

Som andre næringsaktører er vi avhengige av å kunne utvikle egne anlegg og bebyggelse. Her vil vi påpeke på en konkret og tidsaktuell problemstilling som bør få mer oppmerksomhet i næringsplanen.

Teknisk infrastruktur og større byggeprosjekter medfører ofte tung anleggsvirksomhet og krever tiltransportert materiell som ikke finnes fast på øya. Videre må det importeres arbeidskraft i kortere eller lengre perioder, fordi lokalt næringsliv mangler nødvendig kapasitet eller kompetanse.

Slik arbeidskraft må innkvarteres. De senere årene har det tilsynelatende hersket en oppfatning om at bosettingens faste bebyggelse skal ivareta dette innkvarteringsbehovet. Bosettingens arealplanlegging har også lagt vekt på å unngå midlertidig bebyggelse.

Anleggsbrakker og midlertidige bygg har vært del av bybildet i det meste av bosettingens historie. Vi har forståelse for at ikke alle liker dem, men diskusjonen kan ikke reduseres til estetikk eller bærekraft.

Dagens situasjon er sårbar. Det er allerede boligmangel i Longyearbyen. Bosettingen har ikke noe omland som kan håndtere lokale svingninger i etterspørselen etter arbeidskraft. Ett eller flere større anleggsprosjekter vil forverre denne situasjonen ytterligere. Da kan det ikke bli slik at prioritering av lokale leverandører, slik planen har flere tiltak for (side 43), i realiteten begrenser eller forsinkes samfunnsnyttige og viktige bygge- og utviklingsprosjekter i bosettingen.

Næringsplanen bør tilrå at bosettingen styrkes med økt og fleksibel innkvartering for å håndtere svingninger i lokal næringsvirksomhet. Reelt sett bør bosettingen ha et boligoverskudd, både for å håndtere disse svingningene, og for å ha tilstrekkelig grunnkapasitet når deler av boligmassen oppgraderes eller erstattes.

Konkrete grep kan være at lokalstyret setter av arealer for midlertidig anleggsbebyggelse, planlegger nye boligområder for utvikling og åpner for større blanding av funksjoner i byens regulerte næringsområder.

En slik fleksibilitet og kapasitet er - og må betraktes som - et viktig beredskapstiltak.

Avslutning

Vi takker igjen for muligheten til å gi innspill til planen. Materiallageret AS har et langsiktig perspektiv for sin virksomhet i Longyearbyen. Vi ønsker et fortsatt godt og nært samarbeid med Lokalstyret, Longyearbyen havn og lokalstyrets planfaglige miljøer. For spørsmål og kommentarer til ovennevnte innspill er dere velkomne til å kontakte oss.

Vennlig hilsen

For Materiallageret AS

Bjørn Lindberget
Daglig leder

79°N

Longyearbyen lokalstyre

Vår ref.

Deres ref.

Dato

26.05.2026

Henvendelse vedr flyforbindelse mellom Longyearbyen og Tromsø

Viser til senere års endring av den direkte flyforbindelsen mellom Longyearbyen og Tromsø.

Kings Bay og Norsk Polarinstitutt har ikke deltatt i debatten eller avgitt uttalelser om svekkelsen av direkteruten mellom Longyearbyen og Tromsø, og har valgt å avvente for å se hvordan endringene slår ut. Den ytterligere svekkelsen av flyforbindelsen mellom Longyearbyen og Tromsø som er kommet i løpet av siste måneder er likevel av en slik karakter at vi nå velger å gi innspill basert på våre erfaringer.

Kings Bay og Norsk Polarinstitutt har begge omfattende aktivitet i Ny-Ålesund knyttet til våre respektive samfunnsoppdrag der. Kings Bay har ansvaret for drift av lokalsamfunnet, tilrettelegging av forskningsinfrastruktur, samt samfunnssikkerhet og beredskap, mens Norsk Polarinstitutt leder Ny-Ålesund forskningsstasjon, hvilket betyr at instituttet har ansvar for implementering av forskningsstrategien for Ny-Ålesund forskningsstasjon, for å ta i mot forskere fra norske og utenlandske institusjoner, og for å legge til rette for offisielle besøk og besøk av ulike medieaktører. I tillegg driver både Norsk Polarinstitutt selv, og en rekke andre institusjoner i Framsenteret i Tromsø omfattende forskning og miljøovervåking med utgangspunkt i Longyearbyen og Ny-Ålesund forskningsstasjon.

En situasjon der det store flertallet av flyvninger mellom Longyearbyen og fastlandet går direkte Longyearbyen – Oslo / Oslo – Longyearbyen, uten mellomlanding i Tromsø, gir alle disse forskningsinstitusjonene store utfordringer knyttet til økonomi, tidsbruk og miljøfotavtrykk da reise mellom Tromsø og Longyearbyen vanskelig lar seg gjennomføre uten å dra via Oslo på vei til og/eller fra Longyearbyen. De samme utfordringene treffer aktører som Kings Bay, som i stor grad får varer, reservedeler og annen logistikkstøtte levert fra Tromsø.

De problemene det reduserte flytilbudet mellom Longyearbyen og Tromsø har for forskningsmiljøene og for Kings Bay kommer i tillegg til de utfordringene Longyearbyen Lokalstyre har pekt på i forhold til samarbeid med miljø i Tromsø innenfor brann, skole/barnehage og barnevern, og de problemene Pasientreiser har pekt på med at pasienter som skal til lege i Tromsø får en lengre reisevei, og tidvis må legge inn ekstra overnattinger i forbindelse med legebesøk.

I sum framstår dette som merkostnader – målt i penger, tid og miljøbelastning – som er lite bærekraftige.

Hege W. Fagertun
Direktør Kings Bay AS

Camilla Brekke
Direktør Norsk Polarinstitutt

Fra: Ragnhild Rath Moritz-Olsen

Sendt: torsdag, mai 28, 2026 2:46:05 p.m.

Emne: SV: Høring av strategisk næringsplan for Longyearbyen

Hei Lennarth,

Polaravdelingen takker for muligheten til å gi innspill til Longyearbyen lokalstyres utkast til næringsplan.

Vi har ingen store merknader, men har et par mindre innspill som vi ber dere vurderer å inkludere:

- På side 11 forestår vi at dere ikke tar med setningen «det har vært en viss kostnadsdekning fra staten og Longyearbyen lokalstyre de siste årene for å holde kostnadene nede.» Vi tenker at dette er en faktaopplysning som ikke har sammenheng med en overordnet forklaring av selvkostprinsippet. Dere må gjerne skrive noe om finansieringen, men vi mener at det passer bedre et annet sted i næringsplanen. I tillegg er riktig referanse Svalbardloven § 41 første ledd bokstav b, som slår fast at kommunelovens kapittel 15 om selvkost gjelder for Longyearbyen lokalstyre.
- På side 11 ønsker vi også at dere holder dere til føringene og formuleringene i Svalbardmeldingen – Meld. St. 26 (2023-2024) – når det gjelder omtalen av familiesamfunn på Svalbard. I Svalbardmeldingen står det at det er et mål at Longyearbyen skal være et attraktivt sted for norske familier, men at det ikke er ment å være et livsløpssamfunn. En velutbygd infrastruktur, et godt velferds- og tjenestetilbud og et rikt kultur- og fritidstilbud er faktorer som kan gjøre det attraktivt å bosette seg i Longyearbyen, men de gitte rammebetingelsene er dimensjonerende for hvilke tilbud som kan gis, og dermed også for hvilke forventninger innbyggerne kan ha.

Det var våre kortfattede innspill.

Det er bare å ta kontakt dersom dere har spørsmål til dette.

Med vennlig hilsen,
Ragnhild

Justis- og
beredskapsdepartementet

Ragnhild Moritz-Olsen
Seniorrådgiver
Polaravdelingen

Denne e-posten er beregnet for den institusjon eller person den er rettet til og kan være belagt med lovbestemt taushetsplikt. Dersom e-posten er feilsendt, vennligst slett den og kontakt Justis- og beredskapsdepartementet.

This email is confidential and may also be privileged. If you are not the intended recipient, please notify the Ministry of Justice and Public Security, Norway, immediately.

Longyearbyen Lokalstyre
Postboks 350
9171 Longyearbyen

Oslo, 01.06.2026
Vår ref. 26/1305-3
658.0/ANJ2
Deres ref. 2021/522 310-234

Att:

Høring - strategisk næringsplan Longyearbyen

LO Norge støtter ambisjonen om en robust og bærekraftig utvikling av Longyearbyen. For LO er det avgjørende at arbeidsplasser, seriøse arbeidsforhold og et trygt lokalsamfunn står i sentrum for næringsutviklingen.

Vi vil særlig understreke følgende:

Trygge og faste arbeidsplasser: Næringsutviklingen må legge til rette for helårige, faste ansettelser med ordnede lønns- og arbeidsvilkår. Økt bruk av midlertidighet og løs tilknytning vil svekke både lokalsamfunn og beredskap, samt undergrave satsingen på familiesamfunn og økt botid.

Seriøsitet i arbeidslivet: Det må stilles tydelige krav til seriøse aktører, blant annet gjennom bruk av offentlige innkjøp, tilsyn, krav om lærlinger og samarbeid med partene i arbeidslivet. Arbeidslivskriminalitet og useriøse forhold må forebygges aktivt. LO forventer at Arbeidstilsynet fortsatt har hyppige tilsyn av arbeidslivet og at dette tilsynet avlegger tilsyn av alle virksomhetene.

Bruk av lokale bedrifter, beredskap og konkurransevilkår: LO vil understreke viktigheten av at oppdrag og anskaffelser i størst mulig grad legger til rette for og benytter lokale bedrifter. Lokalt næringsliv er en sentral del av beredskapen i Longyearbyen, både gjennom tilgjengelig kompetanse, kapasitet og tilstedeværelse i krisesituasjoner. Samtidig er det viktig å erkjenne at virksomheter på Svalbard har høyere kostnader enn fastlandsaktører, blant annet knyttet til bolig for ansatte og drift i et arktisk område. For å sikre reell konkurranse må offentlige oppdragsgivere bruke handlingsrommet i regelverket til å tilrettelegge for likeverdige konkurransevilkår og stille krav som gjør det mulig for lokale virksomheter å delta og vinne kontrakter.

Kompetanse og rekruttering: Det bør satses på kompetanseutvikling og gode ordninger for rekruttering og stabilisering av arbeidskraft, inkludert tiltak som gjør det mulig å bo og arbeide over tid i Longyearbyen.

Bolig og levekår: Tilgang til egnede boliger og gode velferdstilbud er en forutsetning for et stabilt arbeidsliv. Dette må sees i sammenheng med næringsutviklingen og styrke mulighetene for rekruttering og økt botid. Prisnivået for leie av bolig må ha et akseptabel prisnivå.

Landsorganisasjonen i Norge

Torggata 12, N-0181 Oslo E-post: lo@lo.no www.lo.no Telefon: +47 23 06 10 00
Organisasjonsnummer: 971 074 33 Kontonr.: 9001 07 00182
Elektronisk faktura (EHF): 9908:971074337

Partssamarbeid: LO forventer at trepartssamarbeidet videreføres og styrkes i oppfølgingen av planen. Medvirkning fra arbeidstakersiden er nødvendig for å sikre legitimitet og gode løsninger. Vi gjør i den forbindelse oppmerksom på at LO kommer til å videreføre sin tilstedeværelse i Longyearbyen med en stilling permanent.

Transport og logistikk: LO ser med stor bekymring på utviklingen innen transport og logistikk. Dette er en kritisk funksjon. Vi registrere at den samlede transportkapasiteten for innbyggere og næringsliv er redusert. Dette gjelder flyruter til Tromsø og fraktfartøy. Det var tidligere et eget postfly, som også dekket deler av fraktbehovet. Dette ble lagt ned i 2024. Med økt trafikk opp til Longyearbyen, blir det færre og veldig dyre flybilletter. Vi støtter forslaget om å se på beboerrabatt.

Nye tollregler: LO forventer at de nye reglene som er ute på høring gjør det mer forutsigbart og lett å sende varer opp til Longyearbyen. Vi registrerer at det i dag er leverandører som slutter å sende varer til Svalbard pga regelverk.

Energi: Longyearbyen har i snitt den høyeste energiprisen i landet. Dette rammer innbyggere og næringsliv. LO forventer at sentrale myndigheter og lokalstyre fortsetter med tiltak. Vi forventer videre at arbeidet med ny, sikker og trygg energiforsyning fortsetter.

Avslutningsvis vil LO understreke at en vellykket næringsstrategi for Longyearbyen forutsetter at økonomisk utvikling går hånd i hånd med et seriøst, trygt og inkluderende arbeidsliv, og at lokale ringvirkninger og beredskap styrkes gjennom aktiv bruk av stedets egne virksomheter.

Med vennlig hilsen
LO Norge

Frode Engen
(sign.)

Tor Jørgen Mentzoni Lindahl
(sign.)

Saksbehandler: Anita Paula Johansen

Dette brevet er godkjent elektronisk i Landsorganisasjonen i Norge og har derfor ingen signatur.

Longyearbyen lokalstyre
Postboks 350
9170 Longyearbyen
Epost: post@lokalstyre.no

Deres ref.: Sak 2021/522 Vår ref.: Rune Midtgaard Longyearbyen 21.05.2026

INNSPILL HØRING STRATEGISK NÆRINGSPLAN

Store Norske takker for muligheten til å gi innspill til utkastet til strategisk næringsplan 2026-2030, og vil spesielt adressere temaene transformasjonsplan, bolig, anskaffelser og fornybar energi.

Vi mener det er klokt å bygge planen på et premiss om ikke å utfordre nasjonale rammer, men utnytte det lokale handlingsrommet som finnes innenfor svalbardlovgivningen og Svalbardmeldingen. Mange av de foreslåtte tiltakene i planen vil kreve statlig finansiering, og da er dette premisset etter vår vurdering en forutsetning for å lykkes.

I næringsplanens omtale av svalbardpolitiske mål og rammer henvises det til Strategi for innovasjon og næringsutvikling på Svalbard fra 2019. I innledningen til dette dokumentet pekes det på at kullselskapet Store Norske har redusert sin virksomhet og bemanning på Svalbard, og at det derfor er viktig for regjeringen å legge til rette for at Longyearbyen også fremover skal være et levedyktig lokalsamfunn som er attraktivt for familier. Denne strategien ble varslet i Svalbardmeldingen som ble lagt fram i 2016, der bakteppe var en bekymring for om det ville kunne skapes et tilstrekkelig antall nye arbeidsplasser som erstatning for bortfallet av gruvearbeidsplasser.

Regjeringens vurdering av denne utfordringen er slik vi leser det vesentlig endret i den nye Svalbardmeldingen fra 2024. I innledningen til den nye meldingen fremgår det bl.a.: *«Utviklingen siden fremleggelse av den forrige svalbardmeldingen i 2016 (Meld. St 32 (2015-2016) Svalbard) kan sammenfattes langs følgende linjer: I takt med at Longyearbyen har utviklet seg fra et samfunn basert på kulldrift til et mer moderne familiesamfunn med et differensiert næringsliv, har sammensetningen av befolkningen endret seg. Vi har også flere bosatte her enn noen gang tidligere.»* Videre er det i den nye Svalbardmeldingen tydeliggjort at Longyearbyen ikke skal vokse utover dagens nivå. Dette innebærer at det ikke skal legges til rette for en utvikling som medfører større investeringer i infrastruktur eller utvidelse av tjenestetilbudet. Det fremgår også at nivået på boligmassen ikke skal utvides utover nivået fra før skredene i 2015 og 2017. Meldingen peker på at antallet boliger vil virke dimensjonerende på innbyggertall og aktivitet, og at arbeidsgivere som ikke kan tilby bolig til sine arbeidstakere, må dimensjonere sin virksomhet deretter. Dette er krevende for det lokale næringslivet, men mangel på boliger er altså en villet nasjonal politikk.

Foruten Svalbardmeldingen utgjør Eierskapsmeldingen (Meld. St. 6 (2022-2023)) en viktig nasjonal ramme for Store Norske som selskap. Eierskapsmeldingen legger til grunn at den sektorpolitiske virksomheten innenfor bolig og energi skal ha en målsetning om bærekraftig og mest mulig effektiv oppfyllelse av sektorpolitiske mål.

Energi er kostbart på 78 grader nord, og et akseptabelt prisnivå for energi krever derfor energistøtte fra staten. I aksjekjøpsavtalen mellom Store Norske og Longyearbyen lokalstyre er det lagt til grunn at Longyearbyen lokalstyre som selger skal arbeide politisk for at det etableres støtteordninger som kan bidra til at befolkningens energikostnad er på et akseptabelt nivå, i samarbeid med Store Norske som kjøper. Prioritering av statlig støtte til Longyearbyen er et politisk spørsmål, både ift hvilke formål og hvilke grupper som skal prioriteres. Det kan etter vår vurdering med fordel tydeliggjøres i næringsplanen at Longyearbyen lokalstyre skal jobbe politisk for å oppnå statlige støtteordninger, mens Svalbard Energi først og fremst skal levere tjenester av ønsket kvalitet på en kostnadseffektiv måte.

Transformasjonsplan

I Svalbardmeldingens kapittel 7 slås det fast at mye av infrastrukturen i Longyearbyen ble anlagt på 1950-, 1960- og 1970-tallet, og dermed er planlagt for en annen tid, et annet samfunn og en annen bruk og utnyttelse enn det som er tilfellet i dag. Deler av infrastrukturen begynner som følge av relativt lang levetid å bære preg av slitasje eller vedlikeholdsetterslep, noe som forsterkes av klimaendringene. Det konstateres videre at rehabilitering av bygninger og infrastruktur i flere tilfeller kan være nær like kostbart som å bygge eller anlegge nytt.

Flere aktører i ulike sektorer har siden meldingen ble lagt frem våren 2024 gjennomført tilstandsvurderinger og utredninger som kan gi grunnlag for en helhetlig prioritering. Store Norske anslo vinteren 2025 at en transformasjon med hensikt å oppfylle samfunnsmålene i Svalbardmeldingen vil kunne koste om lag 15 milliarder kroner over 15 år. Dette vil kreve prioritering ift kritikalitet, kapasitet og finansiering. Store Norske foreslår at Lokalstyret går i dialog med staten om en slik prioritering, og at aktører som har gjennomført tilstandsvurderinger og utredninger inviteres til å bidra med fakta og kunnskap som grunnlag for en politisk avklaring mellom Lokalstyret og staten.

Finansiering av infrastrukturprosjekter over en viss størrelse krever etterlevelse av statens prosjektmodell, med konseptvalgutredning og sentralt styringsdokument, samt ekstern kvalitetssikring. Dette er nødvendig beslutningsgrunnlag som vi som aktører i Longyearbyen selv må ta ansvar for å utarbeide. Skal vi lykkes med finansiering av transformasjonsplanen må slik kompetanse etableres eller tilknyttes individuelt eller i samarbeid mellom aktørene.

Boligkapasitet og boligforvaltning

Bolig er viet betydelig oppmerksomhet i næringsplanen. Det etterlyses nok boliger, med god standard til en akseptabel pris, og det pekes på utfordringer med tilstand og begrenset levetid, som påvirkes negativt av klimaendringer og smeltende permafrost.

Det er i utgangspunktet satt et tak for antall boliger lik antallet før skredene i 2015 og 2017, men det finnes et visst handlingsrom i Svalbardmeldingen i form av muligheter for noe overkapasitet for å kunne gjennomføre nødvendig fornyelse av boligmassen og en midlertidig boligrigg for leverandører, for å begrense presset i et allerede presset boligmarked.

Store Norske spilte inn forslaget om å tillate noe overkapasitet til arbeidet med Svalbardmeldingen i 2023. Bakgrunnen for dette var et ønske om å ha en åpning for å kunne

bygge nytt før man river, for å unngå redusert boligkapasitet gjennom transformasjonsperioden. Alternativt vil man med en 10 års transformasjonsperiode vært nødt til i gjennomsnitt å ta 10% av boligmassen ut av drift gjennom hele perioden, eller å ta ut 7% av boligmassen med et 15 års perspektiv for transformasjonen.

Bygging av nye boliger til erstatning for boliger hvor levetiden er oppbrukt vil kreve tilgang til egnede tomter som er regulert for formålet. Statsbygg og Store Norske organiserte vinteren 2025 en innsamling av grunnboringsdata, som resulterte i ca 600 datapunkter med dybde til fjell, som nå er tilgjengeliggjort i den offentlige databasen NADAG. Dette kunnskapsgrunnlaget tilsier at en ny arealplan vil måtte tillate fortetning og prioritering av nye områder for bolig, dersom man skal opprettholde en boligkapasitet for dagens ca 2.500 innbyggere.

Den grunnleggende utfordringen for boligporteføljen til Store Norske er fundamentering på trepeler i permafrost. Disse har normalt 30 års designlevetid, samtidig som gjennomsnittlig alder har passert 36 år. Dette gjelder 70% av Store Norske sin boligmasse. Det er svært kostbart og uhensiktsmessig å refundamentere gamle bygg, og Store Norske har i en utredning av egen boligmasse konkludert med at riving og nybygg med fortetning på egnede tomter er den mest hensiktsmessige løsningen.

Dersom det ikke gjøres mulig å bygge på nye tomter og boligtransformasjonen planlegges over f.eks. 15 år, vil trepelens gjennomsnittsalder passere 50 år. Med den utviklingen vi ser med smelting av permafrost, er det relativt sannsynlig at en stor del av den eksisterende boligmassen mot slutten av transformasjonsperioden vil bli ubeboelig på grunn av oppbrukte og ødelagte fundamenter.

Det haster med andre ord å få etablert en arealplan for Longyearbyen som tar høyde for egnethet mht grunnforhold, og som fortrinnsvis vil tillate at det bygges nytt før det rives, i tråd med handlingsrommet i Svalbardmeldingen. Arealplanen må ta høyde for behov for boligfornyelse, næringsarealer, midlertidig innkvartering, infrastrukturbehov og gjennomførbarhet. Dårlig eller urealistisk arealplanlegging vil gi høyere prosjektkostnader, høyere bokostnader og større reguleringsrisiko. Utfordringen for Longyearbyen vil ellers bli å opprettholde boligkapasiteten i byen over tid.

Boliger til akseptabel pris forutsetter kostnadseffektiv bygging og drift. Det er Store Norskes erfaring at konkurranse er viktig for å begrense byggekost og dermed nødvendig husleie, for at boligmassen skal kunne drives på en økonomisk forsvarlig og bærekraftig måte. Næringsplanen bør etter vår vurdering være tydeligere på hvordan Longyearbyen lokalstyre kan tilrettelegge for konkurranse i transformasjonsprosjektene, slik at kostnads- og prisutviklingen blir akseptabel, og slik at presset på boligmarkedet ikke blir større enn nødvendig i transformasjonsperioden.

Det etterlyses mer åpenhet om dagens mekanismer og prinsipper for tildeling og forvaltning av boliger i Longyearbyen. Svalbardmeldingen peker på at det med et begrenset boligtilbud er et vesentlig hensyn å imøtekomme boligbehovet til de viktigste samfunnsaktørene i Longyearbyen, innenfor både offentlig og privat sektor. Dette innebærer at det er og skal være en tildeling der viktige samfunnsoppgaver prioriteres høyere enn andre. Offentlig eide boliger for øvrig kan leies ut til private arbeidsgivere som bidrar til måloppnåelse i svalbardpolitikken.

Store Norske har lagt Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap sin definisjon av samfunnsskrittiske funksjoner til grunn i klassifiseringen av prioriterte og uprioriterte leietakere.

For leietakere som ikke er prioritert gjelder først til mølla prinsippet, der ledige boliger blir tilbudt iht venteliste. Uprioriterte leietakere disponerte pr sist årsskifte hele 63 % av Store Norskes totale boligmasse. Store Norske mener denne forvaltningspraksisen er i tråd med nasjonale føringer gitt i Svalbardmeldingen.

Boligknapphet og boligforvaltning er etter vårt syn ikke problemstillinger som næringsplanen skal eller kan løse, da dette er nasjonal villet politikk med klare føringer fra regjering og storting. Planen bør heller beskrive hvordan næringslivet kan gis best mulig forutsetninger og handlingsrom innenfor den vedtatte boligpolitikken.

Anskaffelser

Store Norske har etablert en anskaffelsespolicy basert på de grunnleggende prinsippene i Lov om offentlige anskaffelser, med krav til konkurranse, likebehandling, forutberegnelighet, etterprøvnbarhet og forholdsmessighet.

For hvert prosjekt av en viss størrelse utarbeides det en kontraktstrategi. Denne skal gi føringer for hvilke kontraktstyper som velges, samt at det vurderes om det er hensiktsmessig å dele opp prosjektet i mindre deler eller etter fagområder. En slik oppdeling kan i noen tilfeller være nødvendig for å gi lokale leverandører muligheten til å delta i konkurransen, eller for å sikre bedre kontroll på fremdrift og kvalitet. Videre blir det stilt krav til arktisk kompetanse, der dette er relevant, samt krav til lærlingeordninger og landsdekkende tariffavtale, eventuelt dokumentasjon på at minstelønn overholdes, i tråd med allmengjøringsloven.

I næringsplanen foreslås et felles reglement for innkjøp i Longyearbyen, for å øke lokale leverandørers konkurransekraft, f.eks. ved å stille krav om bidrag til lokal beredskap eller krav til lokal tilknytning. Lokale leverandører bør i utgangspunktet ha et naturlig konkurransefortrinn, og eventuelle bidrag til lokal beredskap bør etter vår vurdering defineres, bestilles og kompenseres separat på en transparent måte, og ikke som en skjult kostnad gjennom transformasjonsprosjekter, som vil bidra til høyere husleie, tariffer og avgifter for byens befolkning og bedrifter.

For samfunnskritiske drifts- og vedlikeholdsoppgaver er det imidlertid vesentlig at leverandørene har lokal forankring. Et virkemiddel for å oppnå dette kan være å stille krav om stedlig kontor, lokal ledelse og personell bosatt i Longyearbyen. Slike krav vil kunne gi lokalt næringsliv forutsigbarhet, hvor lokal forankring verdsettes som en del av samfunnssikkerheten og beredskapen. Dette vil styrke beredskapen og samtidig bidra til levedyktighet for det lokale næringslivet.

Fornybar energi

Det pekes i næringsplanen på at den fremtidige fornybarsatsingen er uklar, med henvisning til Store Norskes avvikling av den kommersielle satsingen på fornybar energi høsten 2025. Våre planer for innføring av fornybar energi i Longyearbyen er ikke kommersielle, og er opprettholdt.

I konseptvalgutredningen for fremtidig energisystem i Longyearbyen, som Store Norske leverte til Nærings- og fiskeridepartementet og Justis- og beredskapsdepartementet i februar 2025, er foreløpig konklusjon at en miks av diesel, sol, vind og sjøvarmepumpe bør ligge til grunn for det fremtidige energisystemet i Longyearbyen. Utredningen er imidlertid basert på teoretiske beregninger og forutsetninger, og det vil derfor bli gjennomført risikoreduserende tiltak gjennom felttester de neste 2-3 årene, for å sikre et tilfredsstillende beslutningsgrunnlag. Første risikoreduserende tiltak er en vindprøvemast på Breinosa, som skal kartlegge

vindressurser og isingsproblematikk. Denne er finansiert over statsbudsjettet og etableres våren 2026. Oppgraderingen av det dieselbaserte energisystemet med ny hovedkraftstasjon og tankanlegg på Hotellneset planlegges i drift fra 2029 og klargjøres for integrasjon av fornybar energi, når og hvis dette blir politisk prioritert og finansiert.

Anbefaling

Planen bør etter vårt syn gjennomgås på nytt med et strengere fokus på Longyearbyen lokalstyres reelle handlingsrom som lokal næringspolitisk aktør. Hovedmål 2 bør løftes frem som planens overordnede og prioriterte mål, fordi dette treffer kjernen i det lokalstyret faktisk kan påvirke: forutsigbarhet, saksbehandling, veiledning, arealavklaringer, reguleringsrisiko og samhandling med næringslivet.

Økt botid bør etter vårt syn ikke være et selvstendig hovedmål i næringsplanen, men forstås som en ønsket virkning av at lokalstyret lykkes med å være en profesjonell, forutsigbar og næringsvennlig myndighet. Dersom næringslivet får bedre rammevilkår, lavere reguleringsrisiko og mer forutsigbare prosesser, vil dette indirekte kunne bidra til mer stabile arbeidsplasser, bedre rekruttering og økt botid.

Temaer som i hovedsak handler om boligforvaltning, rekruttering, familiesamfunn og generell samfunnsutvikling bør etter vårt syn enten flyttes til lokalsamfunnsplan, boligbehovsutredning, arealplan eller andre relevante temaplaner. Handlingsplanen bør samtidig gjøres vesentlig mer konkret, med færre tiltak, tydeligere ansvar, prioritering, frister og målbare effekter.

Vi har som vedlegg gitt noen konkrete innspill til justering.

Vi står til disposisjon om det er ønskelig å få utdypet eller diskutert vårt innspill.

Med vennlig hilsen
Store Norske Spitsbergen Kulkompani AS

Rune Midtgaard
Administrerende direktør
(sign.)

Vedlegg: Konkrete innspill og forslag til justering

1. Overordnet premiss og rammer, kapittel 1.1–1.2

Formålet med næringsplanen er godt beskrevet i kapittel 1.1. Planen treffer godt når den beskriver behovet for retning, forutsigbarhet, verdiskaping og bedre rammer for næringslivet. Utfordringen er at planen fra kapittel 1.2 og utover gradvis glir over i bred samfunnsutvikling, boligpolitikk og lokalsamfunns mål.

Dette skaper en uklarhet opp mot planens eget premiss om at næringsutviklingen skal skje innenfor gjeldende nasjonale og svalbardpolitiske rammer. Planen viser selv til at boligmassen ikke skal øke utover nivået før skredene i 2015/2017, samtidig som boligknapphet flere steder omtales som en hovedutfordring næringsplanen skal løse.

Hvorfor det er viktig å justere:

En næringsplan bør primært tilrettelegge for verdiskaping og forutsigbarhet innenfor gitte rammer. Dersom planen også tar opp i seg mål som ligger utenfor lokalstyrets reelle handlingsrom, blir det uklart hva lokalstyret faktisk kan levere, og planen kan skape urealistiske forventninger.

Forslag:

Tydeliggjør i innledningen at næringsplanens rolle er å optimalisere næringsutvikling innenfor de nasjonale rammene som gjelder, ikke å endre dem.

2. Hovedmål, kapittel 4

Hovedmål 1 – Økt botid

Økt botid er viktig for Longyearbyen, men bør ikke være et hovedmål i en strategisk næringsplan. Økt botid bør heller forstås som en ønsket virkning av gode rammebetingelser, profesjonelt næringsarbeid, stabile arbeidsplasser og forutsigbare offentlige prosesser. Målet trekker næringsplanen inn i boligpolitikk, rekruttering, familiesamfunn og arbeidsgiverpolitikk. Dette er temaer som i hovedsak hører hjemme i lokalsamfunnsplanen eller andre temaplaner. Planen kobler også økt botid tett til lokalsamfunnsplanens mål om bærekraftig by og samfunn, noe som underbygger at dette egentlig er et samfunns mål mer enn et næringspolitisk hovedmål.

Forslag:

Flytt målet til lokalsamfunnsplanen, eller gjør det til en ønsket samfunnseffekt av næringsplanen.

Hovedmål 2 – Lokalstyret som profesjonell samarbeidspartner

Dette er planens viktigste og mest treffsikre hovedmål. Det ligger innenfor lokalstyrets ansvar og svarer direkte på næringslivets behov for forutsigbarhet, effektiv saksbehandling, proaktiv veiledning og bedre samhandling. Planen angir også selv at målet er å øke tilfredsheten med lokalstyrets næringsvennlighet fra 2,45 til over 4 i totalscore.

Forslag:

Gjør dette til planens overordnede hovedmål. Under dette bør strategiene prioriteres tydelig, med størst vekt på redusert reguleringsrisiko, bedre plan- og byggesaksprosesser, tidligere avklaringer og mer næringsvennlig forvaltningspraksis.

Hovedmål 3 – Styrke lokalt næringsliv i omstilling

Målet er positivt, men virkemidlene bør strammes inn. Strategier om innkjøpsmakt, lokalt innhold og påvirkning av andre aktørers anskaffelser kan lett komme i konflikt med hensynet til forutsigbarhet, konkurranse, kostnadseffektivitet og offentlige anskaffelsesregler.

Forslag:

Gjør målet mer beskjedent og rettet mot fasilitering: tidlig informasjon, forutsigbare prosjektløp, dialogarenaer og rammer som gjør lokale aktører bedre i stand til å delta der de har relevant kompetanse og kapasitet.

3. Boligforvaltning og demografi, kapittel 2.3, 3 og 5.2

Bolig er en avgjørende rammebetingelse for næringslivet, men boligforvaltning får etter vårt syn for stor plass i planen. Særlig kapittel 5.2 går langt i å gjøre boligforvaltning til et næringspolitisk innsatsområde. Planen omtaler blant annet boligmangel, boligstandard og rettferdig boligforvaltning som sentrale utfordringer, samtidig som den selv viser til at statlig kontroll med boliger er et viktig virkemiddel for å opprettholde norske samfunn på Svalbard. Premisset om at boligmangel og «urettferdig boligforvaltning» er en hovedutfordring for næringslivet bør nyanseres. Etter Svalbardmeldingens føringer er boligknapphet også et styringsvirkemiddel for å begrense vekst. Fra lokale aktørers perspektiv er dette en utfordring, men fra et statlig og svalbardpolitisk perspektiv er det en del av rammen næringslivet må operere innenfor.

Hvorfor det er viktig å justere:

Bolig gjennom arbeidsgiver gir forutsigbarhet og trygghet i et samfunn som ikke er et livsløpssamfunn. Å fremstille arbeidsgiverstyrt bolig ensidig som et problem blir derfor misvisende. For virksomhetene gir dette bedre mulighet til å rekruttere, planlegge og tilby en samlet ramme for arbeid og bolig.

Forslag:

Flytt boligforvaltning ut av næringsplanen. Behold kun det som direkte gjelder bolig som rammebetingelse for næringslivet: arealplanlegging, reguleringsrisiko, kostnadsdrivere, midlertidig innkvartering i omstillingsperioden og behovet for forutsigbare avklaringer. I demografikapittelet bør statistikken også nyanseres mer. Utvikling i botid og befolkningssammensetning bør vurderes opp mot strukturelle endringer som nedleggelse av Svea, avvikling av gruvedrift og endringer i næringsstruktur, ikke bare presenteres som en generell trend.

4. Handlingsplanen, kapittel 6

Handlingsplanen inneholder flere relevante ideer, men fremstår for bred og lite prioritert. Flere tiltak hører etter vårt syn ikke naturlig hjemme i en næringsplan, eksempelvis boligforvaltning, rekruttering, fargeplan og on/offboarding. Andre tiltak, som digitalisering, bør spisses mot effektivisering, automatisering, bedre saksflyt og kortere behandlingstid.

Hvorfor det er viktig å justere:

Uten klar prioritering, ansvar, frist og målbare effekter blir planen vanskelig å bruke som praktisk styringsverktøy. Handlingsplanen bør ikke være en samling gode ideer, men en kort og operativ tiltaksliste innenfor lokalstyrets faktiske handlingsrom.

Forslag:

Rydd handlingsplanen ned til 5–8 prioriterte tiltak, tydelig knyttet til hovedmål 2. Tiltakene bør særlig rettes mot:

- redusert reguleringsrisiko
- kortere og mer forutsigbar saksbehandling
- bedre veiledning i plan- og byggesaker
- tydeligere rolleavklaring mellom Lokalstyret, Sysselmasteren, staten og næringslivet
- tydelig informasjon om kommende prosjekter og arealprosesser
- digitalisering som gir faktisk effektivisering
- forpliktende dialogarenaer med næringslivet

5. Andre konkrete observasjoner

I kapittel 2.2 fremheves begrenset risikovillig lokal kapital som en utfordring. Dette bør nyanseres. Den reelle flaskehalsen er etter vårt syn i større grad reguleringsrisiko, krevende tilgang på egnede arealer, lang saksbehandlingstid, uklare arealavklaringer og manglende forutsigbarhet i dialogen med myndighetene. Kapital og investeringsvilje finnes i større grad der prosjekter har realistiske rammer, avklart arealtilgang og forutsigbare myndighetsprosesser. Planen bør derfor legge større vekt på hvordan Lokalstyret kan redusere risiko og usikkerhet rundt areal, plan og byggesak.

Tilreisende virksomheter og kompetansemiljøer bør omtales mer nyansert. Lokal tilstedeværelse for alle funksjoner bør ikke være et mål i seg selv. I et samfunn med knapphet på boliger, arealer og infrastruktur bør det heller vurderes hvilke funksjoner som faktisk bør ha fast lokal tilstedeværelse, og hvilke som mer hensiktsmessig kan løses gjennom tilreisende eller prosjektbasert kompetanse.

Dette vil gi bedre samsvar med boligknappheten og de overordnede rammene for Longyearbyen. Funksjoner som krever beredskap, kontinuerlig drift, lokal markedskunnskap og daglig tilstedeværelse bør prioriteres lokalt. Nisjefag, spesialkompetanse, periodiske prosjektbehov og enkelte støttefunksjoner kan derimot ofte ivaretas av tilreisende aktører. En slik differensiering kan gi bedre kvalitet, lavere kostnader og mindre press på boligmarkedet, samtidig som lokale aktører får bedre rammer der lokal tilstedeværelse faktisk gir merverdi.

Beredskap er et relevant tema, men næringslivets rolle må formaliseres med tydelige rammer, ansvar og økonomi. Dersom næringslivet skal inngå i beredskapskapasitet, må dette ikke bare beskrives som en forventning, men følges av avtaler, kompensasjon og forutsigbare rammer.

Anskaffelser bør omtales med større presisjon. Næringsplanen bør ikke legge opp til krav eller prinsipper som kan komme i konflikt med anskaffelsesregelverk, konkurranse eller kostnadseffektivitet. Planens rolle bør være å sikre tidlig informasjon, god dialog og forutsigbare prosesser, slik at lokale aktører kan konkurrere når de har relevant kapasitet og kompetanse.

Avslutning

Med disse justeringene vil næringsplanen bli et skarpere, mer realistisk og mer troverdig styringsverktøy. Planen bør i større grad konsentreres om det Longyearbyen lokalstyre faktisk kan påvirke direkte: å være en profesjonell, forutsigbar og næringsvennlig myndighet og samarbeidspartner innenfor de rammene som gjelder. En slik avgrensning vil gi planen større gjennomføringskraft, redusere risikoen for urealistiske forventninger og gjøre den mer relevant for både næringslivet, lokalstyret og statlige aktører.

Se mottakertabell

Longyearbyen Lokalstyret Næringsplan – Innspill fra UNIS

Generelt

UNIS takker for muligheten til å komme med innspill til næringsplanen. Med om lag 70 faste ansatte, rundt 50 adjunkter, stipendiater og postdoktorer, samt mellom 700 og 800 studenter, er UNIS en viktig bidragsyter til Longyearbyen som lokalsamfunn. Universitetscenteret er samtidig en sentral samfunnsaktør som kobler lokal kompetanse og behov med nasjonale og internasjonale fagmiljøer, og bidrar til kunnskapsutvikling, rekruttering og verdiskaping i Longyearbyen.

UNIS mener planen gir et godt og helhetlig bilde av Longyearbyens utfordringer og muligheter i årene framover, og at det er lagt ned et grundig og godt arbeid i sluttproduktet, både med hensyn til statlige og Longyearbyen lokalstyres forvaltningsmessige mål og føringer.

Vi støtter særlig planens vektlegging av samhandling knyttet til økt botid, et robust næringsliv, samfunnssikkerhet, **klimatilpasning** og kunnskapsbasert utvikling. Vi vil spesielt trekke frem følgende prioriteringer i planen, som er i tråd med UNIS sine overordnede og grønne strategier: «God utdanning, bærekraftige byer og samfunn, handling mot klimaendringene og samarbeid for å nå målene.»

Vi vil gjerne fremheve at UNIS bidrar vesentlig til å heve gjennomsnittet for botid.

Gjennomsnittlig ansiennitet for våre faste ansatte er 8,1 år (42 ansatte er norsk statsborgere, og 21 er rekruttert lokalt i Longyearbyen). Det vil si at gjennomsnittlig botid for våre ansatte i Longyearbyen er mer enn 8,1 år.

Halvparten av våre studenter skal være internasjonale. Andelen med norsk pass ligger nå på ca. 30 prosent, og UNIS Strategi 2030 har som mål å øke andelen norske studenter til 50%. I tillegg har vi som mål at normal studenten skal ha et minimum opphold på et semester, mot fem-seks uker som er situasjonen i dag.

UNIS støtter også ambisjonen om å bedre nyttiggjøre seg av FoU-miljøene for å «forutse og simulere fremtidig beredskapsbehov som følge av klimaendringer» (s. 33). Her vil UNIS understreke at **klimaendringene fortsetter, samtidig som utfordringsbildet i stor grad fortsatt er uavklart. Forskning vil derfor være avgjørende for å forstå hvilke konsekvenser klimarelaterte endringer vil få for lokalsamfunnet, og hvordan avbøte utfordringene.**

Det blir derfor viktig å videreutvikle lokal kunnskap om klimaendringer og deres effekter. Slik kunnskap er nødvendig for gode risikovurderinger knyttet til etablering og drift av kritisk infrastruktur, og for å styrke lokalsamfunnets samlede beredskapsevne.

UNIS anbefaler at næringsstrategien knyttes enda tettere opp mot Meld. St. 26 (2023–2024) Svalbardmeldingen, for å styrke planens relevans og forankring i nasjonale føringer.

UNIS i utvikler nå et studieløp «Minor of Polar Science» og en «Master of Polar Science» som omfatter henholdsvis et halvt og ett års opphold ved UNIS. Det vil bety at flere studenter legger forskningsprosjektet til UNIS. Minor of Polar Science er spesielt tilrettelagt for sivilingeniørstudier. UNIS får dermed større kapasitet til å engasjere seg i nærings- og forvaltningsrettede problemstillinger og høyne innovasjonspotensialet. I samarbeid med forvaltning og næringsliv kan UNIS bidra til å utvikle kritisk kompetanse og rekruttere kandidater til «transformasjonsprosjektet» for Longyearbyen; utredning, prosjektering, etablering og drift av kritisk infrastruktur.

For det private næringslivet fungerer Arctic Safety Centre (ASC) som en viktig kunnskapsleverandør for bærekraftig og trygg aktivitet i Longyearbyen der samfunnssikkerhet står i fokus. Det tilbys blant annet guideopplæring og sikkerhetskurs for både private og statlige aktører på Svalbard. Målet er at ASC skal videreutvikles som et bindeledd mellom anvendt forskning ved UNIS og utvikling av lokalsamfunnet. Dermed representerer ASC et viktig verktøy for kompetansebygging, samfunnssikkerhet og næringsutvikling.

UNIS anbefaler på bakgrunn av dette, å vurdere følgende tillegg til næringsplanen

1. Kunnskapsbasert utvikling av kritisk infrastruktur

Longyearbyen lokalstyre skal aktivt involvere lokale forsknings- og kunnskapsmiljøer i planlegging, risikovurdering og utvikling av kritisk infrastruktur. Dette skal bidra til å sikre robuste, framtidsrettede løsninger og samtidig styrke lokal kompetanse, innovasjon og næringsutvikling til både utredning, prosjektering, etablering og drift av disse.

2. Styrket samspill mellom forskning og næringsliv

Longyearbyen lokalstyre skal aktivt koble forskningsmiljøer og næringsliv i omstillingsprosjekter og utvikling av nye testarenaer, slik at forskning og teknologiutvikling bidrar til lokal verdiskaping, kompetansebygging, risikoreduksjon og eksport av arktiske løsninger.

3. Longyearbyen Lokalstyre skal sette en målrettet kurs for å **styrke energiomstillingen og koble dette til etablering av et testsenter** der forskning og innovasjon står i fokus. Dette vil skape et sterkt grunnlag for samarbeid mellom kunnskapssektor og næringslivet nasjonalt.

4. Klimaendringer, risiko og kunnskapsbasert utvikling

Klimaendringer og endrede naturforhold utgjør en av de største langsiktige risikoene for å opprettholde et robust familiesamfunn og et stabilt næringsliv i Longyearbyen.

Økt temperatur, tining av permafrost og økende nedbør vil påvirke grunnforhold, naturfarer og samfunnskritisk infrastruktur. I dette ligger det et potensial for innovasjon og næringsutvikling, med eksportpotensial både nasjonalt og internasjonalt.

- Longyearbyen lokalstyre skal derfor, i samarbeid med UNIS og relevante fagmiljøer, legge til grunn langsiktige risiko- og sårbarhetsvurderinger i et 30-, 60- og 90-årsperspektiv, særlig knyttet til arealplanlegging, naturfarer og utvikling av kritisk infrastruktur.
- Forvaltning, arealplanlegging og reetablering av samfunnskritisk infrastruktur skal bygge på forskningsbasert kunnskap og langsiktige risikovurderinger.
- Longyearbyen lokalstyre skal aktivt benytte lokale forskningsmiljøer og eksisterende dataserier som grunnlag for beslutninger knyttet til vann, energi, naturfarer, fundamentering, miljøgifter og avløpssystemer.

Med hilsen

Jøran Idar Moen
Administrerende direktør

Dokumentet er elektronisk ekspedert og har ingen håndskreven signatur

Mottaker	Kontaktperson	Adresse	Post
Longyearbyen Lokalstyre		Postboks 350	9171 LONGYEARBYEN
Longyearbyen Lokalstyre	Lennarth Kvernmo	Postboks 350	9171 LONGYEARBYEN
Longyearbyen Lokalstyre	Terje Aunevik	Postboks 350	9171 LONGYEARBYEN